

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Hvaležni narod je postavil spomenik svojemu velikemu voditelju dr. Gregorju Žerjavu

Lepo slavlje odkritja krasnega spomenika na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu

Preteklo nedeljo dopoldne se je na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani vršilo lepo slavlje odkritja spomenika dr. Gregorju Žerjavu. Slovesnosti se je udeležilo ogromno število prijateljev, tovarišev in sodelavcev velikega pokojnika. Razen množice Žerjavovih spoštovalcev so bila zastopana na slavnosti tudi številna naša narodna in prosvetna društva, pokojnikov spomin pa so počastili tudi tisoči drugega občinstva. Najvišje počaščenje je pokojni borec dobil tudi od Nj. Vel. kralja, ki je k slavnosti poslal kot svojega zastopnika divizijskega generala g. Bogoljuba Ilića, od ministrskega predsednika gospoda Petra Živkovića, ki ga je pri odkritju zastopal višji inšpektor g. Radoslav Dunjić, in od glade, ki sta jo zastopala ministra gg. dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj.

Bil je prelep jesenski dan, ko so se trume občinstva zbirale ob grobu prerano umrlega voditelja, sonce je obsevalo vse prostrano pokopališče in se odbijalo od umetniško izdelanega marmornatega spomenika.

Takoj ob prihodu zastopnika Nj. Vel. kralja je predsednik odbora za počastitev spomina doktorja Žerjava

minister za gradbe g. dr. Albert Kramer

po žalnem koralu godbe Sokola I. in odpeti nagrobni Hubadove župe stopil na govorniški oder in pozdravil zbrano občinstvo. Zahvalil se je Nj. Vel. kralju in gospodu ministrskemu predsedniku, da sta poveljčala svečanost s tem, da sta poslala nanjo svoja posebna odposlanca. Zahvalil se je tudi vsem drugim, ki so se zbrali, da se poklonijo spominu moža, ki je bil glasnik naše velike narodne in državne ideje. »Tretje leto poteka,« je nadaljeval dr. Kramer, »odkar smo ga položili na stran njegove pokojne soproge. V zarji Vidovega dne je tam gori v lepi Gorenjski izdihnil svojo veliko dušo, do zadnjega trenutka v delu in skrbi za veliko našo narodno stvar. Spomenik je postavljen njemu, dr. Gregorju Žerjavu, človeku in možu, a postavljen je istočasno tudi veliki misli, ki jo je nosil, misli, kateri je žrtvoval od svoje rane mladosti do svoje pretrane smrti vse svoje življenjske sile, vse svoje srce, vso svojo dušo. Postavljamo ga uspehom njegovega življenjskega dela.

Življenje dr. Gregorja Žerjava od dijaških let do Vidovega dne leta 1929. je bilo življenje, ki je, če smem tako reči, izgorelo v delu za narod. Bilo je življenje voditelja in bilo je življenje delavca; bilo je življenje vojskovodje, a bilo je tudi življenje preprostega vojnika na fronti; bilo je življenje učenika, a istočasno tudi življenje vernika. Bilo je življenje človeka, kateremu lastna korist, lastna slava, lastni prospek niso bili nič, koristi velike narodne celine pa vse.

Ze kot dijak je bil nositelj jugoslovenske bakle. Kot mlad akademik je sprejemal na Du-

naju novega kralja tedanje Srbije, bodočega poglavarja jugoslovenske države, Petra Karadjordjevića. Kot dijak je ob kronanju v Beogradu predstavljal nade in up slovenskega rodu, onega rodu, ki je v revolucionarnem duhu in razpoloženju čvrsto verjel, da pride tudi za naš del velikega jugoslovenskega naroda odrešenje. Kot mož je posvečal svoje delo največjim, a tudi najmanjšim narodnim vprašanjem, vprašanju slovenskega delavca in kmeta prav tako kakor vprašanju napredujoče slovenske industrije, trgovine in obrti. Predstavljal je ono tvorno silo v našem narodu, ki je v letih grozote našla pot v veliko našo narodno skupnost. V novi državi je bil eden izmed vodilnih politikov, toda nad politične programe sta ga njegov duh in njegovo srce dvignila v prvo vrsto naših državnikov, onih državnikov, ki v največjih težkočah, v največjih skrbih in brigah našega naroda niso nikdar izgubili vere v sijajno bodočnost Jugoslavije.

To je eden najdragocenejših zakladov iz zapuščine pokojnega Gregorja Žerjava, da nam je bil vedno zgled in vzor nikdar odnehajoče delavnosti. Njegova ljubezen do naroda, njegova vera v našo bodočnost je bila tako globoka, da je noben dnevi neuspeh, nobena še tako velika skrb, nobena še tako huda nesreča niti za trenutke niso mogli omajati.

Gregor Žerjav je bil med nositelji jugoslovenske misli, a bil je obenem tudi eden glavnih tvorcev novega slovenskega prosvetnega in gospodarskega življenja. Zato ima vsa naša jugoslovenska domovina, a posebej še njen slovenski del, dovolj razlogov, da ohrani v hvaležnem spominu njegovo ime, ki je neizbrisno zapisano v našo narodno zgodovino kot ime enega izmed glavnih voditeljev našega naroda v iskanju srečne bodočnosti. V spomin temu možu, v počastitev njegovega imena je postavljen ta spomenik, ki ga odkrivamo.

Ob teh besedah je zdrknila zavesa navzdol in obsijan od solnca

je zablestel prekrasni marmor ponosnega spomenika.

Medtem ko je požrtvovalni sodelavec odbora za postavitev spomenika g. Mar'n pospravil zaveso v ozadje, je minister g. dr. Kramer nadaljeval:

»Zbrali so zanj vsi sloji našega naroda svoje skromne prispevke, darovala sta zanj preprost delavec in kmet razmerno več kakor gospoda in očilniki; dal je slovenski človek z isto hvaležno roko, kakor sta dala brata Hrvat in Srb. V tem trenutku, ko je padla zavesa in ko dragi pokojni prijatelj in voditelj gleda, ustvarjen od umetniške roke, s tega prekrasnega spomenika zopet na nas, se mi oddolžujemo njegovemu delu, njegovim žrtvam, njegovim vzorom najlepše, ako v

njegovem duhu nadaljujemo. Kakor plamen gori iz tega stebra proti nebu njegova velika misel, njegova duša. Naj bi nas v vsem našem delu preveval plamen onega ognja, ki je od mladih dijaških let pa do zadnjega dne njegovega življenja napolnjeval pokojnikovo dušo, ki naj nas bodri v borbi za srečo naše domovine in našega naroda, v borbi za socialni in gospodarski napredek celotnega našega naroda, a še posebej njegovega slovenskega dela.

V sličnem govoru je nato naš

praški poslanik g. dr. Prvislav Grisogono

orisal Žerjavovo politično delovanje, njegove borbe za narodno državo in njegovo nesebično delo za svoj narod. Dejal je, da je bila Jugoslovenom usoda ob koncu svetovne vojne posebej zelo naklonjena, ker je v vrstah naroda vstal mož, kakršnega je bilo treba in ki je z večjo in junaško roko povel svoj narod iz robstva v objem svobode in samostojnosti.

Starosta Jugoslovenske gasilske zveze g. Josip Turk

je poudaril zasluge dr. Žerjava za naše gasilstvo, naglašajoč, da je bilo gasilsko gibanje še splošno malo uvaževano, ko je pokojnik spoznal njegov veliki pomen v službi človeštva in mu pomagal na poti do današnjega velikega razmaha.

Naslednji govornik

minister g. Ivan Pucelj

je slikal pokojnika kot vrlega domoljuba in marljivega delavca, ki naj bi bil vsem za zgled. Bil je nedvomno največji mož med nami in zato je bil izbran, da nam je kazal pot v bodočnost. Grob dr. Žerjava naj bi bil vsem dobrim državljanom svet kraj, kamor naj bi matere vodile svoje otroke, da jih nauče ljubezni do domovine, požrtvovalnosti in neustrašenosti v boju za ideale človečanstva.

Logaški župan g. Papis

je izpregovoril ob spomeniku zahvalo pokojniku za njegovo zvesto ljubezen do našega kmeta, za izredno njegovo zanimanje za težave podeželskih občin in za njegovo pripravljenost, nuditi pomoč ob vsaki priliki, kjerkoli se je pokazala potreba. Blagopokojnemu dr. Žerjavu je pri vsem njegovem delovanju in nehanju bila pred očmi domovina, in ker obstoji naša domovina predvsem iz podeželja, je naravno, da mu je bil v prvi vrsti na srcu napredek našega kmeta. Povzdigi našega podeželja v prosvetnem in gospodarskem pogledu je posvetil dr. Žerjav vse svoje sile in velike izkušnje. Zato je povzdignil tednik »Domovina« na zavidno višino, da je ponosna nanj vsaka narodno zavedna kmetijska hiša. Bil je vnet zagovornik zdravega združništva, ki naj pomaga našemu kmetu v najhujših časih. Kot minister in kot človek, živeč le za druge, je dr. Žerjav vedno

pobudno posegal v vprašanja, ki zadevajo usodo našega kmetijskega stanu. Dr. Žerjav je načel vprašanje agrarne reforme že pred leti, ko je mnogo zemlje razdelil med agrarne upravičence. Vedno je rad posredoval na pristojnih mestih, kadar je šlo za to, da se omilijo trdote davčne zakonodaje in prakse. Poznal je vse tegobe našega ljudstva in ni ga bilo kraja v deželi, kjer ne bi imel svojih prijateljev in zaupnikov, ki so ga obveščali o vseh važnih dogodkih. Skratka: deželani smo bili tako navezani na dr. Žerjava, da se nam je ledenila kri v žilah pri sami misli, da ga utegnemo izgubiti. Ko se je naš strah uresničil, smo se samim sebi zdeli nadložna sirota, ki je izgubila najboljšega očeta in je naenkrat prepuščena sami sebi. Hvaležnost vsega naroda se zrcali v prekrasnem nagrobnem spomeniku, ki ga odkrivamo. Slava spominu dr. Žerjava!

V imenu delavstva se je pokojniku zahvalil

g. Ravnik z Jesenic.

Njegove besede so pričale, kako globoko v srcih delavstva je zapisano Žerjavovo ime in da mu delavski sloj ne bo pozabil zasluga, ki si jih je stekel z različnimi socialnimi zakoni in ureditvami, ne bo mu pa tudi pozabil ostalih dobrot, ki jih je pokojnik izkazoval delavstvu. S krepko potezo je spravil z mrtve točke zavarovanje rudarjev; marsikateri rudar mirne spi, ko ve, da je njegova družina vsaj skromno preskrbljena. Izseljenci so bili dr. Žerjavu prav pri srcu. Njegova je bila misel, da je treba z Nemčijo skleniti socialno pogodbo, ki naj našim rudarjem izseljenecem zagotovi dobrote socialnega zavarovanja. Ni kraja in stanu v Sloveniji, ki ne bi čutil velikega smisla dr. Žerjava za potrebe dnevnega življenja. Danes srca v žalosti bijejo in tolažita jih le zavest in želja, da bo veliko politično dediščino dr. Žerjava prevzela oseba, ki bo narodu dajala to, kar je dajal dr. Žerjav: svojo ljubezen in skrajno vdanost. Najbolj je počaščen spomin mrtvih, ako se mu klanjajo srca revnih in preganjenih. Spominu dr. Žerjava se taka srca klanjajo. Zato bo njegov spomin večno živel! Slava mu!

Tudi mladina je prihitela, da se pokloni spominu velikega borca in

srednješolec g. Prekoršek iz Celja

Je ponovil prisego mladega pokolenja, ki obeta, da bo v svojem življenju zvesto hodilo po poti, ki jo je pokazal mladeži dr. Žerjav s svojim neumornim domoljubnim delom.

Svečanost sta zaključila godba Sokola I. in pevski zbor z žalostinkama. Nato je minister g. dr. Kramer še enkrat povzel besedo, proseč pokojnega prijatelja, naj dovoli, da se venec z njegovega groba odnese s pozdravom pokojnikom

**na grob drugega velikega Jugoslovana
dr. Janeza Ev. Kreka,**

ki ni doživel narodne svobode, dasi je deloval zanj z vso svojo dušo in z vsem svojim srcem. Občinstvo je globoko ganjeno sledilo ministru g. dr. Kramerju, ki je na grobu dr. Kreka položil Žerjavov venec, in z razumevanjem odobravalo lepi čin pobratimstva med dvema delavcema za narodno samostojnost in svobodno državo.

Kdor ne bo volil, bo izdajalec samega sebe

Iz lepega govora ministra Ivana Pucelja na volilnem shodu na Vrhniki — Veliko navdušenje zborovalcev za složno delo

V nedeljo je imel minister g. Ivan Pucelj dva zelo lepo uspela shoda: v Ribnici na Dolenjskem in na Vrhniki. Na obeh shodih se je zbralo po več sto ljudi, pristašev raznih bivših strank, med katerimi so bili številno zastopani tudi somišljeniki nekdanje SLS. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornika in po njegovih pojasnilih dali vidnega izraza svojemu zadovoljstvu z dosedanjim delom na polju pomirjenja strankarskih strasti in prizadevanja za omiljenje vladajočih gospodarskih težav. V pravilnem razumevanju so zborovalci izjavljali soglasno, da se ne bodo pustili od nikogar več begati,

marveč bodo 8. novembra vsi šli na volišče, s čimer hočejo dokazati, da Slovenci hočemo, da bi se trezno in stvarno delo sedanje vlade nadaljevalo v blagor vsega naroda.

V Ribnici se je vršil shod pri Cenetu. Po rani maši se je zbralo nad 400 ljudi. Popoldanski shod na Vrhniki je bil pri Jelovšku. Gostilniški prostori so bili pretesni in mnogo poslušalcev je ostalo na cesti, tako da so morali sneti vrata in odpreti okna, da so mogli vsi slišati govornikova izvajanja. Minister g. Pucelj je v svojem govoru v glavnem razvijal naslednje misli:

«Smo pred volitvami, ki se bodo vršile 8. novembra. Za volitve je bilo vedno veliko zanimanje, za te volitve pa mora biti še večje.

Časi so tako resni, ne samo v naši državi, marveč po vsem svetu, da se danes moramo ne glede na pripadnost k prejšnjim strankam in ne glede na prejšnje prepire pametno pogovoriti.

Težav, ki nas tišče vse, ne more rešiti ne kričanje ne blatenje ne strankarska zaslepijenost, nego samo pametno delo, dobra volja in potrpe-

ljenje. Da boste prav razumeli veliki pomen volitev, se moramo ozreti malo nazaj na dogodke v naši državi.

Šesti januar je prišel zaradi tega, ker je bilo preveč prepira v naši politiki. Naj vam povem en primer. Vi ste po večini samostojni gospodarji. Kaj bi storili na svojem gruntu, če bi se vam rodbina sprla? Mlajši sin noče ubogati, hčerka je pobegnila od hiše, naposled je šla še mati, a tudi hlapci in dekle nočejo več delati. Oče, ki ljubi svojo zemljo, ki jo mora čuvati, da jo zapusti svojemu sinu, kakor jo je on dobil od svojega očeta, ostane sam. Vsi so ga zapustili, vsi so se skregali. Sam je ostal in kaj mu je storiti? Storil bi vse, kar bi mu velevala vest. Tudi glavo bi zastavil, ugled in življenje, samo da reši grunt. Kaj je tudi našemu kralju preostalo drugega? Vsi veste, kakki prepiri so bili.

Kralj je bil kakor kmečki gospodar, ki so ga vsi zapustili, in kralj je naš človek, sin lastnega naroda, izhajajoč iz kmečke hiše. Vedel je, da je treba tudi glavo zastaviti, zastaviti vso priljubljenost, da reši državo.

Tako je prišlo do vladavine 6. januarja. Tudi Slovenci smo imeli v tej vladvi svoje zastopnike. To so zgodovinska dejstva. Sedaj smo stopili na pot, da se zopet vrnemo v normalno stanje, ne čez noč, nego postopno, da se narod pomiri, da se vsi iztreznemo in pridemo zopet k pameti tako, kakor zahtevajo razmere sedanjega časa in koristijo naše mlade države.

Volitve 8. novembra so začetek nove dobe. Pa prihajajo tisti, ki nikoli niso poznali svobode in se zgražajo in vas pozivajo, naj ne greste volit. Toda človek, ki hoče svobodo uživati, se mora izkazati vrednega in sposobnega za svobodo.

Soteščan:

Zaklad v grobnici

(Starodavna zgodba.)

Olga je vila roke in vzdihovala: «Oče, oče! Ali ste se res za vedno poslovili? Kako težko sem čakala vrnitve! Koliko bi vam rada še povedala, pa vas ne morem priklicati iz daljave...»

«Olga, sama ne boš ostala sredi neizkušene mladosti... Jaz sem tukaj, da te tolažim in varujem. To sem obljubil očetu, s čimer sem mu olajšal smrtne bridkosti. Ta prstan je dokaz njegove poslednje volje...»

«Daj, da ga poljubim — najdražjo svetinjo», se je sklonila in poljubila prstan. Nanj je kanila vroča solza, ki se je utrnula v njenem očesu.

V prijetni jutranji sapici so šepetali vrhovi košate lipe. Mladenko pa je morala bridka žalost. Zlobnik ji je lagal o očetu, kako je izkrvavel na bojišču. Njeno blago srce ni moglo zapaziti hinavstva, ki se je skrivalo v njegovih besedah. Hlinil se ji je kot najboljši prijatelj.

Vest o junški smrti graščaka Teodorja je zapopolnila grajsko prebivalstvo v globoko žalost. Potihnilo je veselo žgolenje mladine in poživljanje zadovoljnih tlačanov. Zbirali so se na dvorišču in okrog graščine ter hvalili graščakovo plemenitost. Dobrot, s katerimi jih je obsipal, niso mogli dovolj oceniti. Graščak Teodor je bil sicer strog in natančen, obenem pa tudi usmiljen in pravičen. Ni minil dan, da ne bi bil koga

obdaril. Rad je odpustil vsakomur, ki ga je razžalil, ako ga je skesano prosil odpuščanja. Vselej je premislil, preden je izrekel sodbo.

Abdon, lažni dedič pokojnega graščaka, se je nastanil na Ostrožju in začel oblastno gospodariti. Vse je hotel popraviti in preurediti. Sprva je pokazal še precej razumevanja. Služalnikom niso ugajale neprestane izpremembe, a so se molče pokorili njegovim ukazom. Tlačani so ga spoštljivo pozdravljali.

Hladen in tih je ostal le Simon, čuvár na grajskem stolpu. Vse, kar je bil doživel, se mu je zdelo kakor čudna pripovedka. Kako je prišel Abdon do prstana z graščinskim grbom, tega si ni znal razložiti. Saj ga je videl vendar na roki njegovega brata — tisto noč, ko je tako nenadno izginil. Zakaj je odšel — tiho kot prikazen? Kaj ga je napolnilo, da je skrivaj zapustil svoje prenočišče? Moral je preplezati obzidje ali pa oditi po skrivni poti mimo grobnice...

Olga še ni vedela, da je prenočil Karel na grajskem stolpu. Čakali so, da se bo dogodek razčistil ter je niso hoteli begati. Vest o očetovi smrti ji je potrla mlado dušo. Zdaj se jim je smilila — nihče ji ni hotel vrezati nove bolečine. Abdon je bil previsok, da bi mu kdo kaj takega omenil. O tej stvari se z njim ni dalo govoriti.

Skrbnemu Simonu ni kazalo drugega kot molčati. Grajsko osebje se je privadilo ozračju novega gospodarja ter se za Karla ni več zanimalo. Ostal je samo še Klemen, nadzornik beričev; nanj se je Simon lahko vsaj zanesel, če mu

je kaj važnega zaupal. Oba sta bila skrivoma vsak dan bolj pozorna na mladega naslednika padlega graščaka. Niti sam ni vedel, da ga zasledujeta z budnim očesom, kamor se le premakne. Čim bliže sta presojala njegove korake, tem bolj sta bila prepričana: Abdon ni pravi, marveč — lažni dedič. O tem pa sta se morala zelo tiho meniti.

Poleg straže na grajskem stolpu je bilo Simonu priporočeno tudi varstvo grobnice. Večkrat jo je moral osnažiti in prezračiti, kar je storil navadno poleti ob suhem vremenu. Velika železna vrata je našel nekoč odprta na stečaj — zastlutil je, da je zopet nekdo stikal za zakladom. Ustavil se je pod vlažnim obokom v predgrobnici in pazljivo poslušal. Kmalu se je pojavilo sumljivo ropotanje. Nič se ni bal strahov, skrbelo pa ga je, da ga bo kdo napadel. Od daleč je zapazil, da je odprta duplina, označena s križem in z mrtvaško glavo. Semkaj je shranil graščak Teodor zaklad, preden je odšel na bojišče. Nihče ni vedel za dragoceno shrambo in vendar ni ostala skrita nepoklicanim osebam. Kdo je, ki izdaja tajnosti grajskega bogastva? Zakaj se je lotil ogabnega dela?

Opogumil se je ter se bližal počasi odprtini. «Kdo je?» je zaklical pred vhom. «Kdo se drzne motiti tišino grajskega grobišča?»

«Nič hudega ni», se je glasil odgovor iz dupline.

Ob prazni krsti je zapazil Simon mladega graščaka. Iznenaden je spustil pokrov, ki ga je bil pravkar privzdignil. Obema je bilo silno nepri-

Ves narod je 8. novembra klican na sodelovanje. Naj ima kdo mnenje, kakršno hoče, toda pomisliti mora, kje je korist in kje je škoda.

Najvišji predstavnik naše duhovščine mi je nedavno rekel: Bog varuj, da bi zopet tam nadaljevali, kjer smo 6. januarja prenehali!

Mi vsi vemo, kaj bi to pomenilo! Tisti, ki agiti-
rajo proti volitvam, menda vendar ne žele, da bi
izgubila država oblast le za eno uro iz rok. Kaj
se je zgodilo v Španiji? Ali niso v prvi vrsti na-
padli in zažgali samostane in napadli cerkve in
razgnali celo redovnike?

Volitve 8. novembra imajo nalogo, pozvati
ljudstvo, da sodeluje pri vladi.

Ljudstvo naj pošlje v narodno skupščino
svoje najboljše moške, ki bodo govorili o
naših težavah in potrebah ter dajali na-
svete, kako naj se dela.

Le tako se bo pokazalo, da narod pravilno raz-
umeva svojo nalogo, da je vreden svobode. Mirno,
trezno in stvarno delo mora zagotoviti narodu
razvoj in zdrav napredek na prosvetnem, gospo-
darskem in socialnem polju.

Resnici moramo pogledati v oči. Zato vam ne
morem obljubljati, da boste od jutri naprej kmetije
svoje blago dobro prodajali, po visokih cenah, in
da bodo delavci dobivali velike plače, ko pa niso
take razmere. Mi moremo samo eno: povedati
vam resnico. Stanje je izredno težavno, ni pa
obupno. Če smo zreli, resni in složni, bomo lahko
vse popravili. Naša država ima pred drugimi ve-
liko prednost.

Pri nas obstoja kriza v tem, da več pri-
delamo, kakor doma potrebujemo, a pre-
sežka ne moremo dobro spraviti v denar.
Toda ta kriza še daleč ni tako huda, kakor
je tam, kjer morajo pšenico in koruzo ku-
povati.

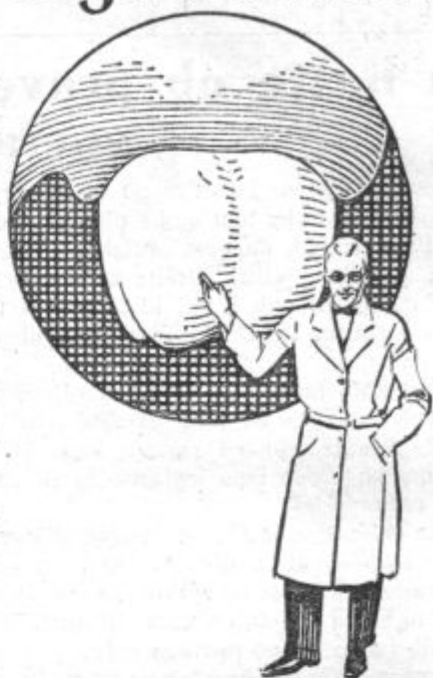
Brez jedi ne more nihče živeti, brez strojev pa
lahko živimo tudi deset let, če je treba. V tem je
naša tolažba. Glad nam ne more pretiti, kakor
drugim državam, kjer je na milijone brezposelnih.

Toda mi moramo gledati, da bomo svoje
blago lahko spravili v denar tako, da se
bo kmetu trud, ki ga ima z obdelovanjem
polja, z lesom in živino, tudi izplačal.

Ta in taka so velika vprašanja, ki čakajo re-
šitve. Če bomo pri volitvah pokazali, da smo zrel
narod, potem rešitve ne bo hudo najti. S samim

Brez zobnega kamna

bodo in ostanejo zobje
čvrsti in obvarovani tež-
kega obolenja edino z
rednim negovanjem s
Sargovim Kalodontom.
Samo Sargov Kalo-
dont vsebuje učinkoviti
dodatek proti zob-
nemu kamnu (Sulfo-
ricinoleat po Dr. Bräun-
lichu). Vsakdo mora
ohraniti sedaj čvrste
in zdrave zobe.

SARGOV

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

zabavljanjem in kričanjem, češ, kaj me briga
volitve, seveda ne bomo ničesar dosegli. Zato ne
poslušajte onih, ki mnogo govore in vam obljub-
ljajo, kaj bodo vse storili in izvršili, pa stoje na
strani, namestu da bi složno delali.

Osmega novembra kliče vlada narod na so-
delovanje. Dolžnost zlasti nas Slovencev je, da
gremo vsi na volišče in manifestiramo, da ho-
čemo močno in urejeno državo. Nekateri vam
pridigajo, naj ne greste volit.

Neudeležba pri volitvah v lastni državi, to
je narodno izdajstvo, to je zločin. Tudi v
vsakdanjem življenju je tako. Če se sklepa
in razpravlja o vaših zadevah, morate biti
sami zraven. Tudi pri sodišču, če vas ni
zraven, navadno izgubite.

Pokojni Radić se je prav tako zadrževal doma,
pa je naposled uvidel, da mu to le škoduje in je
sam prišel v Beograd, ker je videl, da mora biti
tam, kjer se rešuje narodna reč.

Proti svoji državi nastopati s tem, da bi
se vzdržali volitev, je prav tako, kakor če
bi lastni materi zasadili nož v srce.

V složnem delu bo treba brez vsake strasti
pametno in trezno rešiti važna gospodarska
vprašanja. Preurediti bo treba davke,
preosnovati carine, skleniti nove
trgovinske pogodbe, izboljšati
upravo in drugo. Treba je izvesti

jetno. Simonu, ker je zalotil svojega gospodarja,
Abdonu pa, ker je skrivaj odpiral krsto ter ga je
presenetil njegov služabnik.

«V grobnici še nisem bil», se je opravičil.
«Semkaj je vredno pogledati, da vidimo, kaj nas
taka po smrti...»

Simon je zbiral misli, kako bi mu odgovoril.
Najprej je povedal, zakaj je prišel v grobnico.
Rekel je, da jo mora prezračiti in obrisati prah
večkrat na leto.

«Oho!» Abdon ga je začel tiho sumiti. Prav
ta mora vedeti, kdo je odnesel zaklade. Drugi
uslužbenci ne prihajajo semkaj, ker nimajo tukaj
nikakega opravila.

Tako ljubeznivo se Abdon še ni približal ka-
kemu človeku. Prijaznost ni bila v njegovem zna-
čaju; v slabi družbi se je pokvaril in ohladil. Tak,
kakršen se je pokazal čuvarju, ni bil pristen,
marveč ponarejen in namišljen.

«Simon», ga je sladko nagovoril. «Tebi je
znano več kakor komu drugemu na Ostrožju. Po-
vej mi, čemu je tukaj ta prazna krsta?»

«Ne vem», mu je kratko odvrnil. Nič ga ni
omamila navidezna ljubeznivost.

«Morda je pripravljena za primer, ako bi kdo
nenadno umrl...» Hinavcu se je poznalo, da mu
ni prijal odgovor.

«Mogoče.» — Čuvar je skomizgnil z rameni in
rekel: «Lani ob tem času sem bil zadnjič v grob-
nici. Pozimi ne hodi semkaj živa duša.»

«Ali je bila krsta tedaj že tukaj na tem me-
stu?» je hlastnil radovedno.

«Tega vam ne morem povedati. Oddelkov, kjer
stojijo krste, mi ni dovoljeno odpirati.»

Zlobnik ni odnehal, čeprav jo je dobil po
nosu. Nadaljeval je s prejšnjim hinavstvom: «Si-
mon, ali si videl kdaj koga drugega tukaj doli?»

«Nikdar», je odločno zanimal. «Kar je mlajših
uslužbencev, so pravcati plašljivci...»

«Kaj pa gospodična Olga? Tukaj nekje mora
biti grob njene pokojne matere.»

«Prvo leto po njeni smrti je pogosto prihajala
semkaj, a ji je bilo po zdravnikovi odredbi pre-
povedano. Od tedaj opravlja svoje molitve v grajski
kapeli.»

«Kdaj je bila slednjič na materinem grobu?»

«Lani ob tem času, kolikor se spominjam.»

«Mhm.» — Abdon je hotel priti do novega
vprašanja. Zagledal se je v vrata, katera je med-
tem nalašč rahlo priprl. «Ali veš, kaj pomeni ta
ključ pod križem in mrtvaško glavo?» mu je
pokazal s prstom na označbo.

«To znamenje je na vratih, odkar pomnim»,
mu je odgovoril brez najmanjše zadrege.

«Zakaj pa drugod ni takega znamenja?» je
poizvedoval potuhnjeneec. «Nekaj mora pač po-
meniti.»

«Tajnosti grajskih prednikov...» Simon je
ostal popolnoma miren.

«Čudno.» — Abdon je dvomljivo zmignil z
rameni. Nič ni izvedel, čeprav se je vrgel v prah
pred svojim uslužbencem. Zakaj je bil Simon
tako nekam redkobeseden? V čast bi si moral
šteti, da lahko odgovarja njemu, ki si je znal pri-

dobiti bogato dediščino. Kesal se bo, kadar bo
okusil njegovo oblast. S takim sklepom je odšel
iz grobnice.

«Olga mora vedeti...», se je spomnil, ko je
stopal po mračnem hodniku. Sklenil jo je prijeti.
Odkril ji je pač očetovo poslednjo voljo, ni ji pa
še omenil zaklada. Molčal je iz previdnosti: mla-
denka ni smela vedeti, da je prišel zaradi de-
narja.

Zdaj pa se ni mogel več premagovati. Njegov
načrt se je obnesel: grajsko osebje se mu klanja
kot pravemu nasledniku pokojnega graščaka.
Mlada neizkušena Olga ni prav nič dvomila, ko
jo je presenetil z lažnim poročilom. Oporoka je
zapečaten z dragocenim prstanom, ki so ga no-
sili davni predniki — gospodarji ostroške gra-
ščine.

Abdon in Olga sta se zopet živahno pomenko-
vala. Izmišljal si je razne dogodbe iz posled-
njih trenutkov očetovega življenja. Lagal ji je,
tako mu je naročal, naj tolaži hčerko in modro
gospodari. Obenem mu je dal tudi pravico do
grajskega zaklada. Povedal mu je, kje je skrito
dragoceno premoženje.

Mladenka mu je brez pomišljanja verjela. Mi-
slila je, da so vsi ljudje na svetu enako pravični
in pošteni. Priznala mu je, da je zaklad skrit v
grobnici — tam, kjer so vrata označena s ključem
pod križem in mrtvaško glavo. Spravljen je v
veliki železni krsti zato, da bi se ga nihče ne
upal dotakniti.

pametno varčevanje. Naloge, ki čakajo narodno skupščino, niso prijetne, a so potrebne in se morajo izvršiti.

Kakor kmečki gospodar gleda ob pravem času, da kmetija ne propade, tako tudi država mora pravočasno varčevati in gospodariti tako, kakor ji dopuščajo sredstva.

Da boste ob pravem času spoznali prave sovražnike . . .

Na vsakem sejmu se dogajajo tatvine. Čim živahnije je vrvenje, tem boljši plen si obetajo tatovi. Pa se zgodi, da opazi prodajalec dolgorprstnika in zažene vik: »Držite tatu! Brž se pridruži nekaj bližnjih ljudi, ki stegujejo roke za nepridipravom in vsi kričijo: »Primate ga! Primate ga!«

Kaj pa stori prebrisani tat? Najbolj se rine v množico in najhuje se deri: »Držite tatu! Primate ga!« Osupli sejmarji gledajo, koga bi prijeli, rokomavh pa se lepo izmuzne in se smeje človeški neumnosti.

Sto- in stokrat se je včasih posrečilo tatovom, da so se tako izmazali, dokler niso postali sejmarji pametni. Tistega so zgrabili, ki se je najbolj drl, in so ga obdelali z metri in prači. Tako so ravnali, pa so vedno pravega ujeli.

Prav na ta sejmski dogodek se spomnimo, ko čujemo v volilnem vrvežu tudi redki klic: »Kdor gre 8. novembra na volišče, je sovražnik slovenskega naroda.« Nič ne pove ta klic, zakaj bi bil tisti, ki pojde volit, sovražnik našega rodu. Huda trditve je to geslo, vrženo med volilce, ki se zbirajo okrog svojih voditeljev. Kaj naj stori volilec, ki čuje ta klic? Kar nič naj ne pomišlja, kje je sovražnik, zgrabi naj kakor pameten sejmar kričasa, da mu skrlačimo kosmato vest in da vidi vsa javnost: »Tukaj je sovražnik!«

Zakaj so si pa izmislili naši sovražniki lažniv bojni klic o sovražnikih slovenstva? Zato, da zakrijejo svoje lastne zle namene. Kakšni so pa ti njihovi nameni? Častihlepni so ti ljudje, ki bi radi obdržali oblast nad ljudstvom menda tudi za ceno, če bi se vse zrušilo nad nami. Menda prav nič ne mislijo na staro resnico, da je podirati lahko, a zidati težko. Menda, pravimo, ker si ne moremo prav misliti, da bi se našel med sinovi naše dežele tako podel človek, ki bi se drznil danes, ko se vsi stiskamo okrog svojih državnih voditeljev kakor piščeta pod kokljo, kadar kroži nad dvoriščem kragulj, slabiti našo najdražjo svetinjo, našo s tolikimi krvavimi žrtvami doseženo narodno državo Jugoslavijo.

»Zaklada ni več!« jo je nagloma prekinil. »Danes sem pogledal v grobnico... Krsta v označenem oddelku je prazna...«

»Roparji!« se je prestrašila. »Zadela nas je zopet nova nesreča. Prišli smo ob dragoceno imetje.«

Strah, ki je prevzel mladenko, je pričal, kako živo jo je zadela nepričakovana novica. Njeno vzdihovanje je mahoma izpodbilo njegovo sumničanje, da je zaklad v njeni oblasti. Zaradi tega je ne sme več nadlegovati, delal bi ji nezastuženo krivico. Tudi z grožnjami ne sme nastopiti. Drugje mora iskati tatu, ki je izmaknil ogromno dragocenost.

Zato je začel poizvedovati: »Olga, kdo je pomagal očetu, ko je skrival svoje imetje?«

»Nihče, ker ni tega nikomur zaupal. Celo meni ni znano, kdaj se je to zgodilo.« Mladenka je vila roke in vzdihovala.

»Ali je osebje zanesljivo? Pogledati bo treba tudi v okolico med tlačane. Ali je ljudstvo na dobrem glasu?«

»Do sedaj še ni bilo sličnega primera...«

»Stvar je treba natanko preiskati. Čuvati moram svojo lastnino, Ostrožje ne sme izgubiti svoje veljave. Prevzel sem veliko odgovornost; veže me častna prisega, da je ne bom nikdar zamenjal. Predvsem je potrebno dognati, kam so izginili zakladi. Ako se ne motim, jih bomo našli med domačimi tatovi...«

»Oh, kdo se je vendar tako daleč izpozabil?« Olga je pričela zopet milo ihteti.

Če pa mislijo to, nam morajo dati nekaj boljšega v zameno. Kaj nam pa obetajo? Prav ničesar! Saj tudi ne morejo ničesar obetati, ker tudi sami vedo, da bi bil izven mej Jugoslavije naš rod zapisan narodni smrti.

Poglejmo nazaj na slovenske pravice v naši avstrijski sužnosti, na smrdljive graške zapore, mokre zapore Ljubljanskega gradu in na Suhi bajer, kjer so umirali naši najboljši ljudje, pogledajmo na pravice naših bratov izven mej, ki jim jemlje tujec otroke in jih vzgaja v janičarje.

Krinko dol, razdiralci! Sovražniki našega rodu ste vi, ki sejete razdor v domači hiši! Lastno mater mesariti, tisto mater, ki je edina tolažba stotisočim rojakom, ki gledajo s strahom kako, se tujec veseli naše nesloge.

Človek se vprašuje, zakaj počenja ti blazneži svoje lahkomišelnost? Plačani so od sovražnika, porečete. Ne, tega se ne upamo trditi, ker ne verjamemo, da bi mogel sin slovenske mučeniške matere tako globoko pasti, da bi lastno mater zaklal za Judežve srebrnike. Kaj pa žene te ljudi v razdiralno delo, ki le škoduje naši mladi Jugoslaviji? Uzaljeno samoljubje nekdanj vsemogočnjih voditeljev je tisti črv, ki gloje v njihovih samopašnih srcih in jim slepi zdrav pogled. Nikoli jim ni bilo prav nič za potrebe in želje delovnega ljudstva, temveč le za njihovo čast in osebno korist.

Danes, ko vidijo, da je konec njihovi vsemogočnosti, pa delajo na to, da obrežuspešijo vsako delo. To je početje obupancev, ne pa voditeljev naroda, ki bi morali žrtvovati samega sebe, samo da bi imela celota korist od njihove žrtve.

Slovensko delovno ljudstvo ni družba lahkovernih sejmarjev, ki bi drla za izmišljenim sovražnikom in bi se ji potem rogali pravi sovražniki iz ozadja. Dovolj je ljudstvo zrelo, da bo prijelo te krive preroke in jim vtisnilo 8. novembra za vedno na čelo žig krivih prerokov. Kdor ne pojde 8. novembra glasovat za složno delo v državi, ni več vreden, da se imenuje Slovenec.

»Vse je mogoče tam, kjer ni pravega gospodarja... Preiskava bo prinesla nepričakovane uspehe. Tudi v tem pogledu se bo izvedla očetova poslednja volja...«

Mladenka je hvalila njegovo odločnost, škoda se ji je videlo izgubljenega zaklada. Ali je mogoče, da se je mladenič tako temeljito izpremenil? Vedela je, da je zašel na kriva pota, njegovo pustolovstvo je bilo splošno znano. Celo oče ji je nekoč omenil, naj se ga varuje. Tudi sam ga ni maral ter ga ni nikdar povabil na Ostrožje. Abdon je zahajal v zloglasne beznice ter se vdajal veseljačenju in pijaci.

Njegov brat Karel je bil popolnoma drugačen. Na Ostrožju je bil kot doma: z graščakom sta hodila na lov in jezdila na daljše sprehode. V družbi je bil plemenit, priključen in živahen. Odlikovala ga je izredna ljubeznivost. Graščak ga je polagoma seznanil s svojimi razmerami ter ga uvažal v vse svoje gospodarstvo. Tako ga je tiho vzgajal za svojega naslednika, kar je hčeri namenoma prikrival. Celo pred odhodom ji je namignil ob slovesu: »Olga, ako se ne vrnem, tedaj ti bom poslal svoj prstec. Kdor ti ga prinese, ta naj bo moj naslednik...«

Usoda pa mu je prekrizala načrte. Skrivnostni ukaz ga je poklical v deželo nevenljive slave, Karel mu je bil odbran za spremljevalca. Verjetno je bilo, da je oče v poslednjem hipu postavil Abdona za dediča svojega imetja. Morda je obžaloval svoje zmote ter celo obljubil, da se popoljša. Nič ni dvomila, da ga je celo prosil

Politični pregled

Te dni se postavljajo in vlagajo zadnje sreske kandidature. Ta teden bo vse delo opravljeno in bo mogel nosilec državne liste ministrski predsednik Peter Živković predložiti

vse kandidature v dokončno potrditev kasijskemu sodišču.

ki mora do 28. t. m. izdati svoje potrdilo vseh kandidatnih list. Dva tedna imamo še do volitev, ki bodo dne 8. novembra. Volilna borba je mirna in narod se v ogromni večini izreka

za narodno slogo

kljub temu, da tu in tam tajno rovarijo posamezni protivniki in hočejo odvrniti ljudi od volitev. Ogromna večina naroda se zaveda svoje dolžnosti in razume, da moramo poslati v narodno skupščino delavne ljudi, ki se v skupščini ne bodo prepirali po nekdanjem zgledu, nego bodo v teh resnih časih napeli vse sile za blagor naroda.

Naša šestojanuarska vlada je storila za narod več kakor pred 6. januarjem 1. 1929. vse druge vlade skupaj.

Vzemimo samo en primer: pred 6. januarjem je bilo izdano letno povprečno le po 37 zakonov, a sedanja vlada jih je izdala letno po 170. Pri vseh teh zakonih pa vlada ni gledala na osebne, plemenske ali pokrajinske koristi, nego na splošnost, na ves narod. Nova narodna skupščina bo delovala z vlado v najlepši slogi. Videli smo,

kaj se doseže z mirnim in resnim delom

brez prekljanja in streljanja v skupščini, in ker si ne želimo povratka grdi predšestojanuarskih dogodkov, bomo 8. novembra prišli vsi na volišča. Volili bomo tudi zato, ker je v našo korist, če pokažemo vsemu svetu, da smo za trezno delo, za narodno slogo in za čvrsto Jugoslavijo.

V zunanjem svetu se zadnje dni ni zgodilo nič kaj posebnega. Vse države rešujejo svoje gospodarske težave in izkušajo splavati na suho.

Spor med Kitajsko in Japonsko zaradi Mandžurije

se postopno olajšuje, vendar pa še ni gotovo, ali bo Japonska, ki spričo goste naseljenosti potrebuje zemlje, zapustila zasedeni del Mandžurije. V Zenevi državniki še razpravljajo o predlogih Društva narodov za rešitev mandžurskega vprašanja.

odpuščanja. Dolžnost ji je velela, naj brez ugovora sprejme očetovo poslednjo voljo.

Grajsko osebje je pričelo zadovoljno sušljati. V okolici je šinila vest, da se na Ostrožju pripravljajo na ženitovanje. Ljudstvo je radostno pozdravljalo ponosnega ženina in ljubko nevesto. Od tedaj sta se namreč pogosto vozila na izprehode. Marsikdo se je zvedavo ozrl za vozom ter jima voščil s cvetjem posuto pot v novo življenje. Pobožne žene so molile za njuno srečo.

Dan poroke je obetal biti lep ko pomladno jutro. Kmalu pa so se pojavili na jasnem nebu temni oblaki. Graščinsko prebivalstvo je bilo pozvano nekega večera, naj se zbere na dvorišču. Pričakovano je naznanila veselega dogodka in ukazov, kaj naj pripravi za ženitovanje. Med oknom prvega nadstropja se je prikazal Abdon z mrkim obrazom. Prijetni občutki zbranega osebja so se izpreminjali v tiho bojazn.

»Posluh!« je zaklical s trdim glasom in premotril vsakega posebe. »Prijavljena mi je tatvina grajskega zaklada. Vsa dejstva kažejo, da je tat nekdo izmed domačinov. Kdor je kriv, naj nemudoma prizna, ako hoče, da ga zadene manjša kazen. Čez tri dni bomo začeli z javno preiskavo. Gorje onemu, na kogar bo padla krivda. Solnce ne bo nikoli več nanj posijalo.«

(Dalje prihodnjič.)

Ali si že član Vodnikove družbe?

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

SADNA RAZSTAVA IN SADNI SEJEM
V LJUBLJANI.

Ugodna sadna letina in nujno potrebno pospeševanje sadne trgovine sta pripravila Sadjarsko in vrtnarsko društvo do tega, da se je letilo tudi letos v zvezi z upravo Velesejma sadnega sejma, ki ga priredi v obliki sadne razstave v dneh 25., 26. in 27. oktobra t. l. Treba je skrbeti, da gre pridelano obilno sadje v denar in da se nudi našim sadjarjem in našim odjemalcem najugodnejša prilika za sadno kupčijo.

Za sadno kupčijo smo imeli letos najboljšo izgled. Računali smo, da nas bo sadje rešilo iz težkega položaja, v katerega smo zašli zaradi splošne krize in da nam bo pomoglo do lepših denarnih dohodkov. Doživeli smo pa razna razočaranja. Izostali so tuji kupci, ker je sadja povsod dosti in ker manjka denarja. Zaradi splošne konkurence je šlo sadje tudi težko v denar in so se velike vrednosti že pogubile. Zgodilo se je, da je šlo na dunajskem trgu že več vagonov sadja v izgubo, ker so znašali prevozní stroški do tja več, kakor je bilo sadje vredno po cenah na Dunaju. Upamo pa, da se bodo cene zopet dvignile in zato je najbolje, da počakamo s sadjem na ugodnejše prilike in da dvignemo — ker je vnanja kupčija tako slaba — našo notranjo kupčijo s primerno organizacijo.

Temu namenu ima služiti tudi predstoječa razstava na ljubljanskem velesejmu, ki ima poleg trgovinskih smotrov tudi svoje poučne ramene.

Naj se zaradi tega zbero v dneh od 25. do 27. oktobra na razstavi naši sadjarji v čim večjem številu in naj pokažejo svoje uspele sadne prideleke, ker je upati, da bodo dobili za svoje skrbno obrano in sortirano sadje dosti ugodnejše cene kakor doma. Zbero naj se pa tudi sadni trgovci in sploh kupci, katerim se nudi najlepša prilika, da si nabavijo potrebno sadje v najboljši kakovosti. Vse sadje bo razstavljeno in se bo prodajalo v ameriških zabojih, težkih povprečno po 20 kg, in sicer v paviljonu «G» na ljubljanskem velesejmu. Sklepale se bodo lahko pa tudi večje kupčije, ker bodo razstavljalci ponudili tudi sadje, ki ga imajo še doma v zalogi. Opozoriti pa

moramo že na tem mestu in mimogrede, da je treba pri sadni kupčiji največje poštenosti in solidnosti, če se naj zalagajo kupci pozneje iz domačih zalog, da se ne bo zgodilo kakor zadnjič, ko je postregel neki sadni trgovec iz Zasavja več

strankam s sadjem, ki ni ustrezalo pogojni kakovosti in ga je prodal po 2 Din 70 par za kilogram. Taka prodaja je nepoštena.

Razstava na velesejmu bo pa tudi poučna. Razstavljene bodo le sorte namiznega sadja, ki

Gustav Strniša:

Planinci

Naslednji dan je prinesel Andrej od prešičarja Bevka mrežo in vrvi, s katero so pokrivali voz za svinje.

Bila je jasna mesečna noč. Vas je spala. Vse je molčalo. Le za košato Ruparjevo lipo so ležali trije fantje na preži. Tiho so se pomenkovali. Senca lipe je segala daleč preko njih in zakrivala skoro pol hiše.

Na oknu je slonela Angela in strmela v mesečino. Luna je kakor zlati pajek predla vedno večjo blestečo mrežo in jo pripenjala na strehe, na zvonikovo konico in na vrhove dreves, da so se zlato lesketali.

«Menda ne bomo zastoj čakali?» je zagodrnjal čokati Strnenov Uštin, oni, ki je v gostilni vdrignil za stavo z zobmi mizo in s palcem tri orehe.

«Viš ga! Pref bi bil moral vprašati! Če govoriš o volku, pa pride!» je odvrnil Andrej in pokazal proti stezi, kjer se je zibala senca nočnega prihajalca.

Pod Angelinim oknom se je ustavil Jaka in takoj začel priliznjeno klicati:

«Angela! Če bi me ti rada imela, bi bila moja duša vesela, vriskala bi in pela, povsod bi pesem o tebi donela, Angela, moja Angela!»

Dekle mu je odvrnilo:

«Jaka, vsak večer drugo deklico čaka, sladke besede okoli stresa, obeta mladenkam deveta nebesa. Pa samo laže, saj svoje prave barve jim nikoli ne pokaže!»

Naslonila se je na okno in skrivaj pogledala, ali so fantje že pripravljeni.

Jaka je nadaljeval:

«Ti ne veš, da vedno mislim nate! Koder hodim, ti iz glave mi ne greš!»

«Kaj mi ne poveš?» se je smejala dekle.

«Zate vse bi dal, saj te rad imam, da ti še povedati ne znam!» je besedičil vasovalec.

«Ti bomo pa mi povedali!» se je oglasil krepki Uštinov bas in že je mladenič prvi pograbil Jakca za vrat.

Še preden se je napadenec mogel braniti, je bil že zvezan.

Andrej je privlekel z domačega dvorišča kinkež Jakca so potisnili nanj, razpeli nad njim mrežo in že so dirjali z njim po vasi.

Ker Jaka tudi med domačimi fanti ni bil posebno priljubljen, so jo kar drzno mahnili skozi Selo.

Dospeli so do Lipnikove hiše. Andrej je potrkal na okno in poklical Meto, ki je začudena prihitela gledat, kaj je. Nekdo je zakričal:

«Prasca vozimo! Kdor dá več zanj, ga bo dobil.»

Dekle je videlo, da imajo fantje res nekaj na vozu pod mrežo. Ko je dospel kinkež do okna, je spoznala svojega zapeljivca, ki jo je gledal in jezen škripal z zobmi,

In spet se je zasramovala pred seboj, da je ljubila tega človeka, ki ga še tovariši zaničujejo in se iz njega norčujejo.

Že je voziček drdral dalje, a Uštinov bas je godel:

«Tvoja kočija je kinkež lesen,
Jakec, ne bodi počasen, drven!
Hoja in hija le dalje naprej,
luna se smeje nocoj ti, poglej!
Trda ti mreža na hrbtu tiči,
nič več ne spadaš med prave ljudi.
Če si prašiček, zakruli glasnó,
če si osliček, zarigaj krepkó!
Tvoja kočija je kinkež lesen,
Jakec preljubi, ne bodi drven,
hifi čez polje, čez hosto in grič,
naj te s kočijo vred vzame hudič!»

«Naj te s kočijo vred vzame hudič!» ponovno fantje. Njih obrazi se pomračijo in Jakcu, ki je velik strahopetec, prično lesti mravljinici po hrbtu.

Med tem se pogovarjajo na vasi Seljani. Fantje se prepirajo, ali naj se zavzameo za Jaka, ki je njihov rojak ali ne. Ali naj ga mar res kar puste, da se bodo Ravenčani takole norčevali iz njega in ga poniževali?

Naposled so zmagali Jakovi zagovorniki, češ, zaradi selskih fantov samih se to ne sme goditi, saj je naposled Jaka vendarle njihov tovariš.

Ravenčani so se pa tedaj bližali s svojim kinkežem že domači vasi. Ko so prihiteli Seljani za njimi, so baš šli preko travnika, ki je mejil obe

Pranje, ki prihrani gospodinji veliko denarja...

Slednja gospodinja si želi: ".... dobro oprati, pa vendar tako prati, da se perilo ne trga." S terpentinovim milom Gazela je to mogoče! Ker mu je prišlo terpentinsko olje, pere milo Gazela lepo, da je veselo ... in vendar vzame z lahko vse madeže iz perila ... Dolgo ostane vse kakor novo — v veselje varčne gospodinje.

TERPENTINOVNO MILO GAZELA

pere zares čisto

so v sadnem sortimentu za našo banovino. Vsakdo se bo pa tudi lahko poučil, kako je treba namizno sadje za kupčijo sortirati in vložiti, da bo ustrezno zahtevam trgovine. Vse sorte bodo točno označene z imenom razstavljalca in s količino blaga v zaboji.

Naj bi se te poučne razstave udeležili mnogoštevilno naši kupci in sploh zanimanci! Pokažimo, da se zavedamo velike važnosti našega sadjarstva in takih velesejskih prireditev!

Sejmi

25. oktobra: Zgornja Sušica-Bizeljsko, Lemberg (kjer je običajno, se vrši sejem po nedelji).
26. oktobra: Videm pri Brežicah, Ribnica na Pohorju (le za živino), Rakitua.
27. oktobra: Vesela gora.
28. oktobra: Št. Jurij ob južni železnici (trg), Dolnja Lendava, Gornji grad, Mokronog, Lož, Slovenska Bistrica, Zužemberk, Radovljica.
30. oktobra: Studenec pri Krškem, Veliki Gaber, Zalog.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:

1 dolar za okrog 55:50 Din;

v devizah:

100 italijanskih lir za 287:42 do 288:32 Din;

1 dolar za 55:91 do 56:08 Din;

100 francoskih frankov za 220:65 do 221:31 Din;

100 češkoslovaških kron za 165:86 do 166:36 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 271 do 274 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 65 Din.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na mariborskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 4:25 do 6, poldebili 3 do 3:75, plemenski 2:25 do 2:75, biki za klanje 4:50 do 5, klavne krave debele 3 do 3:50, plemenske krave 2:50 do 2:75, krave za klobasarje 1:50 do 2, molzne in breje krave 3 do 3:50, mlada živina 3:50 do 5:50 Din. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 14 do 16, II. vrste 10 do 12, meso bikov, krav, telic 6 do 8, telečje meso I. vrste 18 do 22, II. vrste 10 do 12, svinjsko meso sveže 12 do 25 Din.

vasi. Neki Seljan je vrgel za njimi kamen, ki je takoj pravega zadela, namreč Jakca samega na ramo, da je milo zastokal.

«Zahvali svoje tovariše, ki znajo s kamnom streljati kakor nihče drugi, saj te je eden ime nitno pogodil!» se je norčeval Uštin.

Fantje so se s kinkežem vrnili pred Ruparjevo hišo. Andrej je stopil pred okno svoje sestre in jo poklical:

«Angela, poglej, kaj Jaka dela! To pa res je pravi fant, na prašičjo mrežo svira čudni muzikant!»

«Tvoja sreča je, da nismo pijani!» je zaključil Uštin in odvezal mrežo. Pograbil je Jakca, ga postavil na tla in ga krepko brcnil, da je kar odletel v travo:

«Tako, da ne boš drugič lazil okoli poštenih deklet, posebno okoli ravenških ne!» je zaključil korenjak, ki je sam rad pogledal za Angelco.

Jaka je škripal z zobmi in klet. Bežal je pa kakor zajec, vesel, da jih ni še več skupil, čeprav ga je pekla sramota kakor živo oglje.

Ko je bil že doma, je Angela še vedno slonela na svojem oknu in se smejala. Zdelo se ji je, da se vse okoli smeje in da še luna na nebu širi svoja usta v prešeren smeh.

Na Lipnikovem oknu je pa slonela Meta. Ni se smejala. Nji se je dozdevala priroda popolnoma drugačna. Nič veselega ni videla v nji. Ni se ji smilil ponižani zapeljivec, ko ga je videla na kinkežu. Vendar je čutila nekaj neprijetnega. Še vedno je ostalo nekaj v nji, ne ljubezen, am-

SADJE. V Mariboru se plačujejo zimska jabolka po 1:50 do 3 Din po kakovosti. Blago se izvažajo v inozemstvo. Sadje za izdelavo zadjevca se plačuje komaj po 25 par in še manj za kilogram. Cene v splošnem nikakor ne ustrezajo blagu.

JAJCA. Zaradi živahnejšega povpraševanja zlasti iz Italije so se cene nekoliko dvignile in se pri nas jajca kupujejo po 0:95 Din.

Kratke vesti

— Za veliki sadni sejem v Ljubljani, ki ga priredi v dneh od 25. do 27. t. m. Sadjarsko in vrtnarsko društvo v paviljonu «G» na velesejmu, kažejo naši sadjarji veliko zanimanje. Že do sedaj se je priglasiło več podružnic Sadjarskega in vrtnarskega društva kakor tudi posameznih producentov z več sto ameriškimi zaboji. Tudi zaloge, ki jih imajo razstavljalci doma, so prav obilne in najrazličnejših sort, tako da bodo imeli domači in tuji trgovci obilo izbire.

— Lepo uspela sadna razstava v Domžalah. Na vzpodbudo podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva in podružnice Kmetijske družbe v Domžalah se je vršila v nedeljo lepa sadna razstava v dvorani Godbenega doma. Razstavo sta aranžirala šolski upravitelj g. Horvat iz Ihana in šolski upravitelj g. Majer iz Doba. Pomagala sta g. Menart iz Domžal in g. Skofic iz Jarš. Otvoril je prireditev sreski načelnik g. Vodušek z lepim nagovorom, zatem pa je imel poljudno strokovno predavanje sadjarski nadzornik v pokoju g. Humek iz Ljubljane. Razstava je bila pestra in poučna. Vseh razstavljalcev je bilo nad 95. Obisk je bil izredno velik. Razstava je med drugim obsegala naslednje vrste jabolk: bobovec, lanzberško reneto, prinčevno jabolko, Baumannovo reneto, Boikovo jabolko, jonatan in ontario. Na razstavi sta bili tudi zastopani «Chemotechna» s svojimi preparati in tvrdka Stupica z raznim sadjarskim orodjem. Sadje je bilo razstavljeno po večini na krožnikih, mnogo pa je bilo tudi sprav-

ZA GRGRANJE

pri bolečinah v vratu, za bolečino pomirjujoča masirana in obkladke vzemite staro in preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum — Fellerjev blago dišeči Elsalfluid. Hvaležni boste! Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velikih specialni steklenici 62 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Evgenu V. Fellerju v Stubič Donji, Elsatrg 360, savska banovina.

ljenega v ameriških zabojih, ki jih je aranžirala šolska deca iz Ihana pod vodstvom svojega učitelja. Popoldne ob 16. se je vršilo filmsko kmetijsko predavanje v Sokolskem domu. Udeležba je bila izredno velika. Filme je tolmačil poljudno tajnik Kmetijske družbe, g. Kafol iz Ljubljane.

— Ameriški zaboji za pošiljanje sadja na veliki sadni sejem in razstavo, ki bo od 25. do 27. t. m. na velesejmišču v Ljubljani, se dajejo članom, ki se prigrasijo za udeležbo, nezbiti in jih bo treba šele doma zbijati. Pri tem poslu je pa nujno potrebno paziti na notranje mere, ki so tele: dolžina 46 cm, širina 29 cm, višina 26:5 cm. Širino in višino je lahko pravilno zadeti, ker to določata končnici, ki ju je treba le pravilno obrniti, in sicer tako, da teče les vodoravno. Pogreška pa je mogoča v dolžini. Tu si je treba narediti pred zbijanjem natančno 46 cm dolgo palico, ki nam služi pri zbijanju za določanje notranje dolžine zaboja. Zbijanje si zelo olajšamo, ako si naročimo z zaboji vred tudi kalup za zbijanje. Ne pozabite, da so samo notranje mere odločilne! Ravnajte se pri zbijanju zabojev in pri vlaganju sadja po navodilu Priolove knjižice, ki jo dobite z zaboji brezplačno, če je še nimate.

— Znatno zvišanje nemške carine na hmelj. Iz Berlina poročajo uradno, da je razveljavljena pogodbeni carina za uvoz hmelja v Nemčijo v nemško-belgijski trgovinski pogodbi. Ker je bila že prej ukinjena vezava nemške carine na hmelj v trgovinski pogodbi s Francijo, je nemška državna vlada sedaj uveljavila avtonomno carino na hmelj v višini 150 mark na 100 kg (20:25 Din na kilogram), dočim je doslej znašala pogodbeni carina (po pogodbah s Francijo in Belgijo) le 60 mark (8:10 Din na kilogram). Avtonomna carina 150 mark je v ponedeljek 12. t. m. že stopila v veljavo. Velja sedaj tudi za nas. Za letos pa ta ukrep nemške vlade ne bo imel pomembnejšega vpliva na naš trg, ker smo pretežni del našega hmelja že prodali in ker letos kupuje naše blago v prvi vrsti Anglija. Prejšnja leta pa smo več kakor polovico našega hmelja prodali v Nemčijo ali preko Nemčije v druge države, zato nam seveda za bodoče ne more biti vseeno, kakšna carina se v Nemčiji pobira na hmelj. Zvišanje carine je v Nemčiji uvedeno začasno in je z gotovostjo pričakovati, da si bo Češkoslovaška, ki je na izvozu hmelja v Nemčijo najbolj zanimana, znala izposlovati potrebno znižanje, kar bo prišlo tudi nam v prid.

Otrese se tudi te misli. Spomni se svoje mestne prijateljice Tinice, ki jo je že večkrat vabila v mesto.

«Pojdem! V mesto grem! Malo se tam izpopolnim, pa bova skupaj šivali. Pozabila bom! Vse bom pozabila, ker moram pozabiti! Jake ne maram, na Šimna ne smem misliti! Nisem ga vredna! Vse moram pozabiti, še našo vasico in domače polje, sicer mi bo preveč hudo! Ne, na dom pač nikoli ne pozabim! To ni mogoče! Tudi Tinica ni pozabila. Vedno se je vračala. Se zdaj hiti vsako nedeljo v naravo. Vas jo je rodila. Domača gruda je ne izpusti nikoli iz objema. Sredi mestnega hrupa jo drže prstene roke matere zemlje. In ona čuti njen objem. Zaveda se, da je kmetica in kmetica bo ostala. Mestna kmetica je. Klobuk nosi. Mora ga nositi, saj je gosposka šivilja. Da, gosposka je, blesta in vsa nežna. Vendar se zaveda, da je deželanka. Kesa de, da je odšla s kmetov in se vdala mehkužju mesta, ki jo je izpremenilo na zunaj in ga zato prezira. Svojo rojakinjo si želi. Bolj domače bo okoli nje in srečnejša bo.»

Meta se spomni mestnih ulic, vrvenja in šumenja in zoprnega smradu, ki zastruplja zrak v mestu. Nekaj kislega je v onem ozračju, nekaj jedkega, kar izpreminja vse v trohno. Tega smradu se skoro boji. Če je bila kdaj ves dan v mestu, jo je tisti duh mučil, da jo je bolela glava.

«Privadam se! Moram se! Tudi Tinica se je privadila!» se je potolazila že večkrat in tudi ta večer.

(Dalje prihodnjik.)

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Letošnja volilna agitacija se blagodejno razlikuje od one iz prejšnjih let. To pot bo šel ves Gorenji Logatec složno na volitve. Pozabljeni so vsi bivši spori in vsa nasprotstva. Pred očmi nam je samo konsolidacija države, na čemer smo kot obmejna občina najbolj zainteresirani. Med našimi volilci vlada najlepše razpoloženje. Tako je tudi prav. Mi hočemo imeti mir in ljubezen v občini, da bo sosed pomagal sosedu. Sovražstvo pa prepuščamo tistim zagrizencem, ki se ne morejo uživati v dobo po 6. januarju. — V nedeljo 25. t. m. po maši bo v Sokolskem domu velik javen shod volilcev, na katerem bo poročal minister g. dr. Kramer. Shod je namenjen bližnji in daljni okolici. Pridite vsi!

LESKOVICA POD BLEGOŠEM. Pri lanskem izletu na Blegoš sem prvič prišel v ta mirni obmejni gorski kotiček. Letos sem zvedel veselo vest, da ima tudi Leskovica svojo sokolsko četo. Menda je to najvišja sokolska postojanka v gorenjski sokolski župi. Društvo se najlepše razvija, na žalost se pa še vedno najdejo ljudje, ki branijo mladini vstop v Sokola in je celo nekaj članic zaradi teh zahrbtnžev izstopilo. Pred kratkim sta zadela to mlado četo dva občutna udarca. V minilem mesecu je bil premeščen v Višnjo goro bivši tajnik in ustanovitelj čete, brat Josip Drogenik. Mnogo zaslug si je pridobil na odru kot izvrsten igralec in kot vzoren društveni tajnik in prosvetar. Temu udarcu je sledila še izguba poročnika tukajšnje obmejne čete, g. Ivana Bizjaka, ki je bil premeščen v Skofjo Loko. Brat Bizjak je dal prvi pobudo za ustanovitev sokolske čete v Leskovici in je pomagal povsod k prospehu društva. Na poslovilnem večeru je obljubil, da ne bo nikoli pozabil sokolske čete v Leskovici. Iskreno čestitamo Sokolu v Skofji Loki na pridobitvi tako odličnega sokolskega delavca, ki ga bo Leskovica le težko pogrešala. — Letos se je mnogo govorilo o nastavitvi učitelja v Leskovici. Krajevni šolski odbor se je dolgo pogajal z nekim posestnikom za nakup hiše, ki bi se prenovila, da bi ustrezala šolskim potrebam, vendar pa so se, žal, pogajanja razbila. Umesno bi bilo, da bi se odgovorni činitelji zganili v tej zadevi, ker ljudstvo želi, da se dá otrokom potrebna šola. — Vodnikova družba je za letošnji svoj članom štiri krasne knjige, zato naj nihče ne zamudi prilike, priti za 20 Din do krasnega štiva. Prijave prejema poverjenik g. Miklavc v Kopačnici. Treba pa je, se takoj prijaviti!

MALA NEDELJA. Za 25. t. m. določena igra «Domen» se je morala preložiti na poznejši čas. Velika tombola Društvenega doma bo nepreklicno v nedeljo 15. novembra.

DOMAČE NOVOSTI

* Zakaj je le ena državna lista. Kakor znano, imamo za volitve le eno državno listo. Vzrok temu so silne razlike in nesposobnost opozicijskih skupin. Namen volilnega zakona je bil, da omogoči ustvaritev velikih strank, ker samo te dajejo jamstvo za stalnost v politiki. Opozicija je tudi poskušala ukoristiti te prednosti volilnega zakona in postaviti veliko vsedržavno opozicijsko skupino. Ta namena pa se je ponesrečila, in sicer predvsem zaradi tega, ker se opozicijske skupine niso mogle zediniti na skupnem programu. V razgovorih, ki so jih vodili posamezni

Kako postanem dober godbenik.

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 104—B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvečanemu godbeniku. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico!

voditelji teh skupin, se je pokazala takšna ostra nestrpnost, da je bila določitev programa nemogoča. Drugi razlog, da ni moglo priti do skupnega nastopa, pa je v čisto navadnih osebnih vprašanjih. Tako je zastopnik neke plemenske skupine zahteval, naj bi bil on nosilec državne liste, kar pa so drugi odločno odbili, ker so se zavedali, da se z njim kot nosilecem liste ne bi smeli pred svoje volilce niti pokazati. Zaradi lastne nesposobnosti, zaradi osebnih zahtev, zaradi pomanjkanja vsake širokogrudnosti in nezadostne politične razsodnosti ni moglo priti do skupnega nastopa opozicije. Nikakor pa ni res, da bi določila volilnega zakona preprečila postavitev druge državne liste. Pri količjak dobri volji bi mogla združena opozicija z lahkoto postaviti svojo listo, če ne bi bila med seboj tako needina. Ker se je opoziciji njena namera ponesrečila, hoče sedaj svoj neuspeh zakriti s tem, da nagovarja volilce k neudeležbi pri volitvah. Ali tudi ta namera se ne bo posrečila, kakor se že sedaj jasno vidi iz poteka volilnih sestankov v vsej državi. Narod je že pokazal, da je enodušen za narodno politiko in za ustvarjajoče delo.

* **Pomagajmo Beli Krajini!** Bela Krajina je bila letos po suši tako hudo prizadeta, da preti lakota tamkajšnjim ljudem in živini. Belokrajinski kmetje koljejo živino, ker nimajo krme, in prodajajo meso po smešno nizki ceni. Na pomlad bo pa treba za delo na polju zopet živine, toda belokrajinski kmet ne bo imel denarja, da si jo kupi. Tako preti naši lepi Beli Krajinci vedno večja nevarnost popolnega obubožanja. Zato je dolžnost vseh Slovencev, da Beli Krajini, ki je danes v stiski, pomagajo. Zlasti oni kmetje in posestniki, ki imajo dovolj krme, naj priskočijo na pomoč in podarijo nekaj krme kmetom v Beli Krajini. V prihodnjih dneh bo odbor za pomoč po suši prizadetim kmetijam v Beli Krajini odposlal dva zastopnika, ki bosta po občinah, najprej v ljubljanski okolici, potem pa tudi drugod prosila ljudi, naj prispevajo nekaj krme za belokrajinske kmete. Oba zastopnika bosta imela od odločilnih mest priporočila in se bosta vedno javila najprej pri županstvu občine, v katero prideta. Zato prosimo, da jim gre vsakdo na roke. Kmetje, pomagajte v nesreči svojim rojakom!

* **Vsem Gorenjem!** Iz Lesc nam pišejo: Dne 25. t. m. bo praznovala naša občina velik, lahko rečemo, zgodovinski važen dan, ko otvorijo dom prosvete, ki naj bo poleg osnovne šole kulturno in gospodarsko središče vsega okraja. Zato naj ne bo ta dan praznik samo Leščanov, marveč vseh Gorenjcev, ki želijo napredka naši lepi Gorenjski. Zaradi tega podpisani stavbni odbor vljudno vabi vse Gorenjce, naj se tega praznika udeležijo v čim večjem številu, da ob prisotnosti najvišjih predstavnikov oblasti uživamo skupaj nekaj lepih trenutkov. K tej slavnosti je vabljen tudi pokrovitelj nove šolske gradbe Nj. Vis. kraljevič Andrej. Ta dan naj bo narodna manifestacija vseh Gorenjcev. — Stavbni odbor nove šolske zgradbe v Lescu.

* **Izpremembra krajevnega imena.** Z odlokom notranjega ministra je na prošnjo občine Srednje vasi v radovljiskem srezu izpremenjeno ime Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru v ime Sv. Janez-Bohinj.

* **Nemci v naši državi se bodo polnoštevilo udeležili volitev.** Glasilo nemške narodne manjšine v Jugoslaviji, «Deutsches Volksblatt», ki izhaja v Novem Sadu, poroča: «Po pogajanjih, ki jih je vodil dr. Kraft z nosilcem državne kandidatne liste, ministrskim predsednikom Petrom Živkovićem, lahko objavimo, da bo dr. Kraft s svojimi političnimi prijatelji dr. Moserjem, dr. Graslom, dr. Neunerjem in drugimi kandidiral v šestih ali sedmih okrajih v Bački in Banatu na državni listi ministrskega predsednika Petra Živkovića.» V zvezi s to objavo objavlja «Deutsches Volksblatt» uvodnik, v katerem pravi med drugim: «Prepričani smo, da bodo nemški volilci izvršili svojo dolžnost in da bodo oddali svoje glasove kandidatom, od katerih pričakujejo, da

bodo verno zastopali njihove koristi v narodnem predstavništvu. Javno glasovanje bo dalo nemškimi volilcem možnost, da odkritosrčno izpričajo svoje prepričanje in pred vsem svetom manifestirajo svojo voljo, da hočejo živeti v tej državi v slogi z večinskim narodom. Nemško prebivalstvo gre z zaupanjem na volitve. Pripravljeno je prispevati svoj delež k pomirjenju in politični in gospodarski okrepitvi države, ki naj zavzame v društvu evropskih držav ono mesto, ki ji pripada po sposobnosti in po skrbnosti njenih voditeljev.

* **Šestdeset novih banovinskih cest.** Z odlokom ministra za gradbe so na predlog banske uprave dravske banovine uvrščene v vrsto banovinskih cest drugega reda naslednje doseđanje okrajne in občinske ceste: 1.) Sv. Jurij—Dramlje—Špitalič—Žiče; 2.) odcep drž. ceste pri Ojstriški vasi—Sv. Jurij ob Taboru—Loke; 3.) Turnišče—Genterovci; 4.) Gorenje—Soteska; 5.) Nazarije—Ribičev most—Prihova; 6.) Lukovica—Sv. Vid—Moravče—Kandrše; 7.) Stara cerkev—Gorenje; 8.) Konjice—Oplotnica—Čadram; 9.) Dražja vas—Tepanje—Oplotnica—Fužine; 10.) Šenčur—Trata; 11.) Podrošt—Zgornja Sorica; 12.) Zaloge—Smlednik; 13.) Krmelj—Gabrijel—kolodvor (Mokronog—Bistrica) z zvezo na banovinsko cesto; 14.) Rakovnik—Št. Rupert; 15.) odcep na državni cesti Maharovce—Draga; 16.) Litija—Sava; 17.) kraj Zagorje—most pri železniški postaji; 18.) Stična kolodvor—Stična kraj; 19.) odcep od državne ceste v Ljubljani—Ig; 20.) Vič—Vnanje gorice; 21.) Zalog—Sneberje—Hrastje—Obrije—Jarše—Tomačevo—Stožice—drž. cesta; 22.) Police—Ščavnica—Stavešinci—Očeslavci—Okoslavci—Dragotinci; 23.) Ivanjkovci—Radomerščak—Ljutomer; 24.) Ljutomer—Cven—Mota; 25.) Radislavci—malonedeljska dolina—Trbegovci; 26.) Kalce—Hrušica; 27.) zveza z banovinsko cesto—Unec—drž. meja proti Postojni; 28.) Rakke—Ivanje selo—Laze; 29.) Begunje—Sv. Vid; 30.) Stari trg—Skadulca—Beli malen—Viševk—igovaška šola; 31.) Sv. Lenart—Sv. Jurij—Malna—Velka; 32.) Ščavnica—Nasova—Črnci; 33.) Osek—Sv. Benedikt; 34.) Slovenska Bistrica—Gorenja Bistrica—Tinje; 35.) odcep od banovinske ceste št. 131—Jarenina Št. Ilj; 36.) Sv. Miklavž—Dodonci—Gor. Lendava; 37.) Bršljin—Gornja Straža—zveza z banovinsko cesto prvega reda št. 35; 38.) Dvor—zveza z banovinsko cesto drugega reda št. 72; 39.) Žužemberk—Ajdovec; 40.) Dravograd—Libeliče—drž. meja; 41.) Ormož—Korašice; 42.) Pavlovci—Sveti Miklavž; 43.) Središče—Stanetinci—Štrigova; 44.) Moškanjci—Muretinci—Borl; 45.) Barbara—Okič—Leskovec; 46.) Sv. Janez—Bohinj do odcepa pred hotelom Zlatorogom; 47.) Kranjska gora—državna meja na Vršču; 48.) Velenje—Št. Vid; 49.) Šoštanj—Topolšica; 50.) Podgorje—Suha dolnica; 51.) Št. Rupert—Parižlje—Braslovče; 52.) Loče—Sv. Jernej—Ličenca; 53.) Vuzenica—Muta—Gortina; 54.) Slovenska Bistrica—Sveti Martin na Pohorju; 55.) Sv. Kungota—Plač—drž. meja; 56.) Maribor—Sv. Peter; 57.) Cankova—drž. meja pri Radgoni; 58.) Sv. Anton—Kraljevci—Sv. Jurij ob Ščavnici; 59.) Šmartno—Legen—Slovenjgradec.

* **Nova banovinska gospodinjstva šola.** Poslopje za banovinsko gospodinjstvo šolo v Št. Juriju ob južni železnici se dovršuje in se bo najbrže že lahko začel pouk z januarjem. Novo zahtevam primerno zgrajeno poslopje leži v lepi solnčni legi poleg kmetijske šole. Pouk bo najbrže 10mesečen, le prvi tečaj bo zaradi zakasnele dograditve poslopja 7mesečen. Sprejemni pogoji bodo razpisani v kratkem.

* **Preiskava mleka v Ljubljani.** Ljubljansko tržno nadzorstvo stalno nadzoruje kakovost mleka, ki prihaja na ljubljanski trg. Tako je odvzelo ta mesec raznim prodajalcem mleka 24 vzorcev, ki jih je dalo preiskati higienskemu zavodu. Od teh vzorcev jih higienski zavod šest še ni preiskal. V devetih primerih je ugotovil premočno prevrelo mleko. Tako mleko mora biti posebe označeno za kuhano ali prevrelo mleko in se ne sme prodajati za dobro sveže mleko. Sedem prodajalcev je tržno nadzorstvo ovadilo policiji, ker

so prodajali posneto mleko, oziroma z vodo razredčeno mleko, kar velja za ponarejeno mleko.

* **Sadni sejum od 25. do 27. t. m. na Ljubljanskem velesejmu** bo zelo zanimiv ne le zaradi raznovrstnega sadja, ampak tudi zaradi tega, ker bo to sadje naprodaj le v ameriških zabojih po okrog 20 kg. Na ponudbo bo več vagonov najizbranejšega sadja iz dravske banovine. Kupec bodo imeli tu največjo izbiro po ugodnih cenah, naši sadjarji pa se bodo mogli na lastne oči prepričati, kako je treba namizno sadje odbirati in v zabojih pošiljati, da zadovoljuje odjemalce.

* **Škratinka in zaprti šoli na Senovem.** V zadnjem času se je na Senovem zelo razširila škratinka. Morali so meščansko in osnovno šolo zapreti za sedem dni. Med tem časom se je pa ta huda bolezen le še bolj razširila in obe šoli so morali zapreti še za mesec dni. Medtem bodo šole razkužili.

* **Huda nesreča pri prevažanju sodov.** Nedavno zvečer je vozil 18letni Janez Slanc iz Rosalnice pri Metliki iz vinske gorice Vinomerja proti Draščem na tovornem vozu tri sode, na katerih je sedel njegov desetletni brat Martin, dočim je Janez peš vodil konje. Ko je privozil blizu razpotja stare in nove ceste v Draščih, sta se konja nenadno splašila in prevrnili voz preko tri metre globoke meje na staro cesto, pri čemer je Martin padel pod sode, ki so mu zmečkali glavo. Ubogi deček je bil na mestu mrtve.

* **Smrt kolesarja pod avtobusom.** Na Dunajski cesti pri Sv. Krištofu v Ljubljani se je pripetila strašna nesreča, katere žrtev je postal 22letni delavec v Remčevi tovarni na Duplici pri Kamniku Andrej Janežič, doma z Gore pri Komendi. Janežič se je usodnega dne napotil z ženo nakupovat v Ljubljano. Oba sta se vozila na kolesih. Pri Sv. Krištofu sta zavila na desno stran ceste in vozila tik ob hodniku za pešce. V tem pa ju je dohitel mestni avtobus, ki je podrl Janežiča na tla. Karambol je bil tako silen, da je kofar izgubil oblast nad volanom in zapeljal na hodnik za pešce, kjer se je ustavil. Občinstvu, ki se je takoj zbralo na kraju nesreče, se je nudil grozen prizor. Janežič je ležal v mlaki krvi na tleh v zadnjih vzdihljajih, poleg njega pa popolnoma zmečkano kolo. Nekaj časa nato je Janežič umrl.

* **Mežnarija je zgorela.** Dne 14. t. m. ponoči je iz neznanega vzroka začela goreti mežnarija v Zavogljem. Ker je poslopje leseno in s tamo krilo, je bilo naenkrat vse v plamenu in se je vnela tudi streha na cerkvi. Vrtli gasilci iz Soštrga in z Vač so takoj prihiteli na pomoč in omejili ogenj, da na pomoč prispelemu gasilnemu društvu iz Kašlja ni bilo treba rabiti brizgalne. Pogoreli sta mežnarija in stelnica sosedja Bregarja. Pri cerkvi je počilo samo nekaj šip na oknih. Ako bi ne bila došla hitra pomoč, bi bila uničena vsa vas.

* **Smrtna nesreča mladega vajenca.** Pri mizarškem mojstru Ivanu Napastu v Vižmarjih se je učil mizarstva 15letni učenec Mihael Uranjek. Med opoldanskim odmorom pa se je dečko te dni večal v akrobatiki in padel pri tem tako nesrečno z vrvi, ki je bila približno en meter nad zemljo napeta, da je poškodbi podlegel po pol-druhi uri.

* **Strašna smrt triletnega otroka.** Te dni so pripeljali v mariborsko bolnišnico triletnega sinčka viničarja Ferka iz Jarenine. Francek se je nahajal dan poprej popoldne z drugo deco vred na paši. Kurili so in si pekli na ognju kostanj. Malček se je preveč neprevidno sklonil nad ogenj, v hipu se mu je vnela obleka. Ker ni bilo blizu nobenega odraslega, ki bi vedel, kako se požar obleke pogasi, je bila otrokova usoda zapечатena. Vsa okrog ognja zbrana mladina je zagnala pač silen vik, pomagati pa ni znal nihče. V silnem strahu je otrok bežal s pašnika proti domu, kar je ogenj še bolj razvnelo. Doma pa ni več dosegel, ker se je zgrudil ves opečen in nezavesten na tla. Medtem so njegovi mali tovariši že priklicali pomoč odraslih, ki je prišla seveda prepozno. Otroka so nemudoma naložili na voz in ga peljali v Maribor v bolnišnico. Kmalu po

oddaji v bolnišnico je nesrečnega fantka rešila smrt bolečin.

* **Ležišča grafita na Remšniku.** Obmejni Kozjak je znan po svojih ležiščih svinca, bakra in srebra. Znano pa je tudi, da se nahajajo precejšnja ležišča grafita na Remšniku, za katera so se sedaj začeli zanimati in se vršijo na več mestih poskusna izkopavanja.

* **Požar pri Ihanu.** Te dni jutraj je nastal v listnjaku posestnice Terezije Hriharjeve na Dobravi pri Ihanu požar, ki je objel takoj zraven stoječi čebelnjak in kozolec. Vzrok požara je neznan. Najbrže je nastal ogenj iz neprevidnosti.

* **Smrt zaradi pasje stekline.** 12letnega sina konjača pri Sv. Juriju ob Taboru Maksa Znidaršiča je že pred daljšim časom ugriznil stekel pes. Domači niso temu posvečali posebne pozornosti, dokler se na fantu niso pojavili znaki stekline. Toda tudi potem so ga kar sami zdravili. Ko so le uvideli, da je treba nekaj storiti, so ga v četrtek 15. t. m. prepeljali v celjsko bolnico, kjer je pa še istega dne umrl v strašnih mukah.

* **Bukev je podrl žensko.** Huda nesreča se je pripetila steklarjevi ženi Marija Šantejevi iz Podkurnice v občini Dolu pri Hrastniku. V gozdu so sekali drevesa. Naenkrat se je neka bukev predčasno zrušila in padla na Šantejevo. Šantejeva je dobila hude poškodbe po vsem spodnjem delu telesa. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

* **Samomor v zaporu.** V ponedeljek zjutraj se je v zaporih celjskega okrožnega sodišča obesil 65letni delavec in bivši posestnik Anton Bobnar iz Trnovelj, ki je bil v zaporu zaradi beračenja in nevarne grožnje. V isti celici je bil še berač Josip Pečen, ki se je tudi hotel obesiti. Njegovo namero pa so pravočasno preprečili.

* **Smrtna nesreča na železnici.** Te dni je vlak podrl 26letnega progovnega delavca Ivana Plahuta iz Sirja pri Zidanem mostu. Plahuta je dobil hudo poškodbo na tilniku. Celjski reševalni avto je prepeljal ponesrečenca v celjsko bolnico, kjer je še dopoldne umrl.

* **Ogromen požar v Spuhlji pri Ptuj.** Te dni zvečer je nastal v Spuhlji velik požar, ki je upepelil razna poslopja posestnikov Alojzija Zelenika, Tomaža Brenkoviča, Marije Bolcerjeve, Adolfa Rosenfelda in Antona Horvata. Gasilni društvi iz Zabovc in Spuhlje nista mogli ubraniti širjenja plamenov od Zelenikove domačije, kjer je ogenj nastal. Najbrže so ga zanetili otroci, ki so se igrali z vžigalicami. Pomanjkanje vode je onemogočalo uspešnejše delo gasilcev. Iz prilično pol kilometra oddaljene mlake so mogli jemati vodo kake pol ure, nato pa je tudi tam zmanjkalo. Ptujski gasilci so z izredno naglico dobili še nove cevi iz svojih skladišč in so postavili motorno brizgalno ob Dravi, ki je oddaljena od kraja nesreče okrog dva kilometra. Tako je bilo mogoče, da so gasilci iz Ptuja, Zabovc in Spuhlje in tudi še kasneje dospeli gasilci iz Stojncev, Dornave, Bukovev in od Sv. Marka mogli po hudem naporu ogenj pogasiti. Pri gasilskih delih sta dobila posestnika Rosenfeld in Zelenik opekline na obrazih in na rokah, vendar sta ostala v domači oskrbi. Škodo cenijo na milijon dinarjev.

* **Silen požar v Podpeči.** V torek okrog 21. ure je nastal v Podpeči silen požar, ki je upepelil trem posestnikom razna gospodarska poslopja z vsemi pridelki in kmetijskim orodjem. Prizadeti so posestniki Ivan Jarc, Anton Gruden in Jakob Sušteršič. Sodi se, da se je najprej vnel Grudnov kozolec. Na pomoč so prispela številna gasilna društva in le njim se je zahvaliti, da so po triurnem napornem delu udušili in omejili ogenj.

* **Tovorni čoln z opeko se je potopil v torek** v Ljubljani pri tako zvani Rakovi jelši. Čoln je bil last posestnika Jelovška z Vrhnike in je imel naloženih 4600 opek.

* **Preužitkarjeva smrtna nesreča.** Te dni so našli v Čiglencah pri Sv. Martinu pri Vurbergu v listnjaku neke hiše mrtvega 77 let starega preužitkarja Petra Kristla. Pokojnik je imel preužitek na svoji nekdanji domačiji, ker pa so z njim grdo ravnali, je hodil na hrano in spat k

hčeri, ki je omožena kake pol ure daleč od tam. Spal je na senu. Ponoči je najbrže hotel na stran, pa je pri tem padel s skednja.

* **Grozen samomor posestnikovega sina.** Kakor smo nedavno poročali, je 6. t. m. v Gorici pri Celju pogorelo sedem poslopij posestnikoma Veterniku in Mirniku. Še med gašenjem požara so se širile vesti, da je požar zanetil Veternikov sin, da bi se maščeval nad svojim očetom. Po požaru pa je mladi Veternik hezno kam izginil. Ker je sum padel nanj, so ga orožniki začeli iskati. Po požaru so začeli čistiti vsa pogorišča. V petek 16. t. m. so naposled prišli do Veternikovega gospodarskega poslopja, ki je prvo začelo goreti. Najprej so odstranili zgoznelo tramovje, naposled pa so prišli do velikega kupa napol sežganega sena. Ko so seno prevračali, so delavci z grozo opazili pod senom zgoznelo moško truplo. V njem so spoznali Veternikovega sina. Kako je mladi fant zgorel, ne bo menda nikoli pojasnjeno. Najbolj verjetno pa je, da je on zažgal poslopje in se nato vrget v plamen.

* **V jami ga je zasulo.** Po daljšem času se je zgodila v velenjskem premogovniku v potedeljek huda nesreča, katere žrtev je postal 30letni rudar Alojz Čas, doma iz Dražmirja pri Šoštanju. Čas je delal s tovarišem na okopu, ko se je nenadno utrgala nad njim plast premoga in ga zasula do prsi, dočim je njegov tovariš še pravočasno odskočil. Čas je dobil hude rane po vsem životu, nalomljeno ima brččas tudi hrbtenico. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Kolšek, z večernim vlakom pa so ga prepeljali v celjsko bolnico.

* **Dva nevarna požara v Kapli pri Vranskem.** Predzadnji ponedeljek popoldne je v Kapli pri Vranskem nenadno pričela goreti stanovanjska hiša posestnika Franceta Kobaleta, po domače Jurka. V trenutku je bilo v plamenih tudi gospodarsko poslopje. Na pomoč je nemudno prispelo domače gasilno društvo iz Prekope. Gašenje je bilo zelo oteženo, ker ni v bližini nobenega potoka, a vode v vodnjakih je kmalu zmanjkalo. Komaj so se cevi dobro posušile, že je v sredo ponoči nato Kaplo zopet obiskala požarna nesreča, ki je zadela posestnika Matijo Pirnata. Člani domačega gasilnega društva so postavili v delovanje motorno in dve ročni brizgalni. Vodo so dobili iz Bolske. Na pomoč sta prispeli še ročna brizgalna iz Prekope in motorna brizgalna iz Ojstriške vasi. Ogenj je bil izredno močan, ker je pihala silna burja. Iskre je raznašalo po vsej vasi, tako da so vaščani nosili premičnine na prosto in izpuščali živino. Res samo spretnim gasilcem se je zahvaliti, da je bil požar omejen le na gospodarsko poslopje. Metežev, kakor se pravi pri Pirnatu po domače, stanovanjsko hišo so komaj obranili pred plameni. Ze dvakrat je pričelo goreti, a gasilci so vedno zopet pogasili ogenj. Nesrečnega Meteža, ki ima osem nepreiskrbljenih otrok, je nesreča bridko zadela. Zavarovan je bil le za 30.000 Din, a škoda presega 50.000 Din.

* **Dva komunisti v boju s policijo ustreljena.** AA objavlja iz Zagreba: 15. t. m. so organi zagrebške policije iskali znanega strahovalca in komunisto Josipa Debeljaka, ki je dne 30. septembra med aretacijo ubil policijskega organa in nato pobegnil. Izvedeli so, da se nahaja Debeljak z nekim svojim tovarišem v Volčarski ulici 20. Ko je policija stopila v to stanovanje, je opazila v njem znanega komunisto Josipa Adamiča. Ta je zdajci potegnil revolver in ga naperil na policijske organe, ki pa so ga prestregli in ga smrtno ranili. Pri njem so našli dva revolverja, razna pisma, napisana s kemičnim črnilom, in legitimacije za tri razne neznane osebe. Debeljak je medtem pobegnil. Policija ga je takoj zasledovala in ga kmalu našla v stanovanju Barice Iverovića. Ko ga je policija hotela aretirati, jo je sprejel z revolverskimi strelji. Policija je odgovorila in ga ubila. Tudi smrtno ranjeni Adamič je kmalu umrl.

* **Vlom v čevljarstvo delavnico.** Pri čevljarju Ivanu Pečolarju v Topolšici pri Šoštanju je bilo

vlomljeno v noči od 15. na 16. t. m. Kakor so kazali znaki, je prišel tat v Pečolarjevo delavnico s ponarejenim ključem. Odsesel je usnja in gotove obutve za okrog 1000 Din vrednosti. Ker je bilo očitno, da so morale biti vlomilcu razmere pri Pečolarju dobro znane, je sum padel na 20letnega brezposelnega čevlarskega pomočnika Franca Juga iz Lejš pri Šoštanj, ki je bil svoječasnno zaposlen pri Pečolarju. Ko so poizvedbe šoštanjskih orožnikov sum le še potrdile, je sledila pri Jugovem očetu, kjer sin stanuje, hišna preiskava. Mladi Jug seveda ni hotel biti nič kriv in je branil svoj nedolžnost prav odločno. Ko so pa našli v slami domačega skednja vso pokradeno blago, se je nepridiprav vdal in vse priznal. Mladega izprijenca so izročili v zapore.

* **Kaznovana ribja tata.** Zaradi ribje tatvine sta bila obsojena brata Borštarnja iz Potoške vsi. Janez je prejel mesec dni, Rudolf pa 20 dni zapora. Lovila sta večkrat v Kotredeškem potoku postvri in napravljala veliko škodo lastnikom ribolova Müllerju in Birolliju.

* **Velik gozdni požar nad Jamnikom.** V soboto popoldne se je oglašil pri Sv. Primožu na Jamniku plat zvona. Kmalu so ljudje opazili, da gorita gozdova posestnikov Lotriča iz Jamnika in Brtonelja iz Podblice. Ogenj se je zaradi suše in vetra hitro razširil ter v kratkem času zavzel velik obseg. Gasit je prihitelo prebivalstvo iz bližnjih vasi, toda gašenje je bilo zelo oteženo, ker je gozd v bregu in ni v bližini vode. Po večurnem naporu so požar omejili tako, da so napravili večji zakop in preprečili širjenje ognja. Prizadetima posestnikoma so zgoreli trije orali gozda, kar pomeni precejšnjo škodo.

* **80 let starega očeta je ubil s sekuro.** Pred nekaj dnevi je v Poljanah pri Litiji 32letni vojni invalid Anton Klopčič ubil s sekuro svojega 80letnega očeta Antona, ki mu ni hotel dati denarja. Zločina bržkone ni izvršil pri polni zavesti, ker je morilec živčno bolan že izza časa vojne.

* **Požigalec je najel zaradi zavarovalnine.** Pred tedni je požar uničil hišo posestnika Močnika na Oklici. Orožniki so iskali požigalec in ugotovili, da je hišo zažgal sin nekega bližnjega posestnika France, ki ga je Močnik najel za požig. Ogenj naj bi dal obubožanemu Močniku denarja. Hiša je bila namreč zavarovana za 29.500 Din.

* **Pri pokvarjenem želodecu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, bolečinah v čelu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne Franc Jožefove grenčice zanesljivo, naglo in prijetno.** Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba Franc Jožefove vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. Franc Jožefova grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

OTROŠKA ROKA JE ZANETILA POŽAR.

Izlake, 20. oktobra.

V nedeljo malo pred poldnevom sta se utihotapila v gospodarsko poslopje Franca Lipovška v Vrhu pri Podlipovici dva otroka z vžigalicami. Večina družine je odšla k maši in zato sta otroka brez skrbi započela nevarno igro. V bližini se je nahajal kup suhe koruznice in tja sta podtaknila gorečo vžigalico. V naslednjem hipu je že zagorel ves kup.

S ceste je prihitel neki mimo idoč domačin, ki je videl, kako sta nepridiprava zanetila prvo iskro. Ko je pridrvel k poslopju, so pogubonosni jeziki že objeli vse poslopje, kjer so bili nakopičeni jesenski pridelki, posebno mrva. Ljudje so se prav vračali iz cerkve. Gospodar Lipovšek je bil med prvimi, a je mogel videti le to, da je tudi hiša se v plamenih. V ognju je tulila živina. Še preden so se ljudje dobro zavedli, so se že zrušili tramovi gospodarskega poslopja in je bil ogenj tolik, da ni bilo mogoče rešiti niti živine. Zgoreli so krava, junec in dva prašiča.

Medtem sta prihiteli gasilni društvi iz Izlake in iz Lok z motorko. Zaradi pomanjkanja vode je pa motorka sesala blato in se pokvarila. Izlčani so slednjič speljali cevi 200 metrov v hrib, a dotlej je opravil ogenj svoje delo. K sreči so bili notranji prostori hiše močno obokani in takovanje ni prodrl ogenj. Prav tako je bila sreča, da ni vlekel veter, sicer bi pogorelo vse malo naselje.

Gospodar, ki ima mnogoštevilno družino, je ob vse pridelke, ob živino in poslopji. Zavarovan je bil za malenkostno vsoto, a kakor se čuje, ni plačal zadnjih obrokov. Ta požar je zopet glasen opomin: Vžigalice na skrito mesto, kjer jih ne staknejo otroci, in točnost pri vplačevanju obrokov!

DOGODKI IZ SLOVENSКИH GORIC.

Smrt mladega moža. — Um se ji je omračil. — **Prenizke vinske cene.** — **Roparska morilca Faleš in Mohorko.**

Jarenina, oktobra.

Minili teden smo spremili našega gostilničarja in posestnika g. Martina Cvilaka v njegov zadnji dom. V 37. letu ga je vrgla v grob neizprosna smrt s poti do sreče, katero je vedno iskal, pa je ne našel. Uredil si je lep novi dom, lično gostilno pri «Vidovdanskim lipi» v Jarenini, svetovna gospodarska kriza pa je tudi njega trdo objela. Bolehati je začel na živcih. 13. t. m. je vzel zadnje slovo, zapustivši vdovo in sinčka. Blagor mu, ki v zemlji v miru spi!

Gospe grofici Ljubinski v Jareninskem dolu se je minili teden omračil um. Neopaženo je ušla o polnoči od doma v spalni obleki in tavalala okrog. Vsa tresoč se od mraza, je prišla do Kristlove kmetije v sosedni župniji in klicala na pomoč. Prepeljali so jo na dom in od tam v Zagreb. Prijazni gospe želimo skorošnjega ozdravljenja.

Trgatev se že zaključuje in sladki sok že vre v sodnih okroglinah. Zadnji odmevi veselega petja trgačev so se poslavljali od prirode, ki se odpravlja k zimskemu počitku. Tako obilne trgateve, kakor je bila letos v Slovenskih goricah, a na žalost tudi tako nizkih cen, se ne spominjajo niti najstarejši ljudje. Nizke cene so pač posledica svetovne gospodarske krize.

Morilec Julijane Heričeve v Gačniku, zločinski tip Faleš, o katerem je «Domovina» že poročala, je v roki pravice. Zalotili so ga pri Ptuj, ko je tik prej še vlomil v neko graščino pod Mariborom. Umor je priznal in tudi povedal, da je umorjeno gospodinjstvo Heričevo zanesel na rami iz hiše v sadonosnik. Osemkratni morilec Mohorko, ki je uganjal svoj zločinski posel v okolici Maribora, se je sodil sam. Zapustil je več pisem, v katerih razbremenjuje osebe, ki jih je prej obdolževal soudeležbe. Odrezali so mu glavo, da bodo učenjaki preiskali njegove zločinske možnosti.

MORAVŠKE NOVICE.

Požar v Štorovju. — **Vrane izdale obešenca.**

Moravče, oktobra.

Posestnika Krulca iz Štorovja je zadela te dni grozna nesreča. Mož je kuhal v kuhinji žganje, pa se je vnel v oboku ob dimniku tram, za katerega mož ni vedel. Ogenj je opazil šele tedaj, ko se je že vžigala suha slamnata streha. Takrat pa je bilo že prepozno. Zaradi pomanjkanja vode je bilo vsako gašenje nemogoče. Ker se je gospodarsko poslopje dotikalo hiše, so ga v hipu zagrnili ognjeni jeziki. Nesrečnemu gospodarju so zgoreli žito, krma in mnogo obleke in orodja. Živino so otepi prav v poslednjem trenutku, ko je bilo poslopje že v plamenu. Nesreča je tembolj občutna, ker je Krulc dobil posestvo skrajno zapuščen ter je vsa poslopja v kratkih letih izboljšal in popravil. Od njegovega truda pa mu ni ostalo drugo nego kup pepela. Zato ga usmiljenim srcem prav toplo priporočamo!

V Dežnu so pred tedni pograbil posestnika Cerarja, ki je odšel od doma, ne da bi komu kaj

omenil. Ker se več dni ni vrnil, so ga pričeli sosede iskati. Slutili so, da si je v omračenju uma končal življenje. Iskanje pa je bilo otežkočeno, ker je okolica hribovita in obraščena z gozdovi. Našel ga je po naključju sošed Tomaž, ki je pasel živino in slišal kričanje vran nedaleč na gozdnem griču. Ker se mu je videlo to sumljivo, je šel pogledat. Prav tam je zagledal pogrešanega soseda, obešenega na jesenovem deblu. Pokojnik je bil znan kot zelo varčen gospodar ter ga pomilujejo vsi, ki so ga poznali. Obsojajo pa razmere, ki so privedle nesrečnika do obupnega dejanja.

LEP USPEH POBREŠKIH IGRALCEV.

Pobrežje, oktobra.

Tukajšnji Sokol je otvoril prejšnjo nedeljo svojo gledališko sezono. Ze dve leti gojijo Pobrežani odrsko umetnost; začeli so na malem odru v Rojkovi dvorani, sedaj so pa oder povečali in ga prenesli v novodograjeno Renčljevo dvorano, ki ima prostora za 400 oseb. Krasne uspehe so že želi pobreški igralci in priznati moramo, da ima pobreški oder izvrstne moči.

Kot otvoritveno predstavo so si izbrali Vošnjakovo «Lepo Vido». Igrati se je poznalo, da jo je režirala krepka režiserska roka gospe Klemenčičeve, ki je vsakemu igralcu in vsaki igralki pokazala pravi tip, ki ga zahteva posamezna vloga. Naslovno vlogo Vido je igrala gđ. Vera Klemenčičeva, ki je podala res čuvstveno mlado ženo. Ostale ženske vloge so bile prav tako dobro igrane. Glede moških vlog je treba pripomniti, da so bile v splošnem dobro podane, le posamezniki so bili morda nekoliko premalo čuvstveni.

Vsa igra je potekla v krasni harmoniji med posameznimi igralci in je pokazala odlično sposobnost pobreških diletantov. Tudi scenerija je bila na mestu.

Vrlim pobreškim igralcem čestitamo h krasnemu uspehu!

PISMO IZ RIMSKIH TOPLIC.

Rimske Toplice, oktobra.

Minilo nedeljo sta Sokol in gasilno društvo priredila ob mnogobrojni udeležbi tukajšnjega prebivalstva lep poslovljni večer marljivemu društvenemu delavcu, progovnemu nadzorniku g. Dvořaku. V imenu gasilnega društva je izpregovoril tov. Zupan, ki je med drugim orisal Dvořakove obilne zasluge in njegovo požrtvovalno desetletno delovanje v društvu. Odhaja joči pa ni bil samo gasilski načelnik, marveč tudi vnet sokolski delavec in precej časa tudi društveni starejšina. Zato se je br. Razpotnik v toplih besedah poslovil od njega v imenu vseh Sokolov, želeč mu, da bi pomagal sokolsko misel širiti tudi na novem službenem mestu. Sledili so še mnogi drugi govori. G. Dvořak je bil vedno v pomoč vsakomur in tudi s svojimi progovnimi delavci je ravnal izredno lepo. Bil je res duša vsega tukajšnjega javnega in družabnega življenja. Spričo njegovih zaslug ga je gasilno društvo letos na Vidov dan imenovalo za častnega člana. Z njegovim odhodom iz Rimskih Toplic nastaja med nami velika vrzel, katero bomo težko nadomestili. Želimo mu, da bi tudi v Krškem, na njegovem novem službenem mestu, skupno z gospo soprogo užival prav tako priljubljenost kakor pri nas.

V nedeljo 18. t. m. je gostoval na našem odru Sokol od Sv. Jederti s tridejanko «Razvalino življenja». Vloge so bile v dobrih rokah in je igra zato prav dobro uspela, za kar gre velika zasluga režiserju br. Dragu Knezu. Le pogumno napreji! Zal, da se takih prireditev ljudstvo v tako slabem številu udeležuje.

STRAŠEN POŽAR V SLOVENSКИH GORICAH.

Zgorela je sedem hiš s celo vrsto gospodarskih poslopij.

Sv. Anton v Slov. goricah, oktobra.
Ze dolgo se nismo oglašili iz našega kraja v priljubljeni «Domovini», pa že sedaj javljamo žalostno vest. Dne 15. t. m. zvečer je nastal pri

posestniku Brumnu v Čagonskem vrhu ogenj. Ker je pihal močan veter, so se kmalu vnela tudi sosednja poslopja, tako da je v kratkem času gorelo sedem stanovanjskih hiš z osmimi gospodarskimi poslopji. Bil je tak požar, da ga v Slovenskih goricah še ne pomnijo. Vsi pogorelci pa so nekaj imetja rešili, le posestniku Severju je zgorelo vse: živina, oprema in obleka. Rešil je le toliko, kolikor je imel na sebi. Zgorel bi mu še kmalu sinček, a ga je rešil, ko je v sobi že gorelo, član tukajšnjega Sokola Ferdo Zorec. Starši sploh niso niti vedeli, da je bil otrok v kritičnem času še v hiši. Vsa čast požrtvovalnemu Sokolu.

Na pomoč so prvi prihiteli gasilci od Svetega Lenarta, nato pa še od Sv. Trojice. Gasiti seveda niso mogli, ker ni bilo vode, pač pa so neumorno reševali, kar se je dalo rešiti.

Pogorelci so bili zavarovani za približno 27.000 Din, a škoda je 30krat večja. Priporočali bi zavarovalnicam, da vsaj te malenkostne vsote takoj izplačajo pogorelcem, ki so res potrebni nujne pomoči.

Kakor se govori, je bil ogenj podtaknjen. Bog daj, da bi nam tako žalostnih novic ne bilo treba več poročati. Drugič, upamo, bomo lahko pisali kaj veselejšega.

PREKMURSKI GLASNIK

LEP ZBOR PREKMURSKIH DOBROVOLJCEV.

Beltinci, oktobra.

V nedeljo dopoldne se je vršil redni občni zbor Organizacije prekmurskih dobrovoljcev v dvorani hotela g. Zemljiča v Beltincih. Zborovanje je otvoril predsednik tov. Pavle Horvat, ki je podal obširno poročilo o delovanju od zadnjega občnega zbora, posebej pa o zastopstvu prekmurskih dobrovoljcev, ki se je pod njegovim vodstvom udeležilo dobrovoljskih svečanosti v Beogradu.

Z veliko pazljivostjo so poslušali zborovalci poročilo svojega predsednika in ga v znak priznanja za njegovo neumorno delo ponovno in soglasno izvolili za društvenega predsednika.

Pavle Horvat je sprejel zaupano mu čast predsednika z izjavo, da želi od članstva disciplino in pravo dobrovoljsko jugoslovensko zavest, kajti le tako bo društvo ustrezalo svoji nalogi. Nikdar še to društvo ni bilo tako potrebno za Prekmurje, kakor je danes. To društvo je po številu najmočnejše, zgodovinsko najvažnejše in narodno najzavednejše v Prekmurju, zato mu gre vodstvo. Organizacija deluje vztrajno za veliko in močno Jugoslavijo in zvesto sledi vsem kraljevim manifestom in pozivom kraljevske vlade. Zato tudi želi opore od odločujočih činiteljev.

Po občnem zboru so tudi drugi prišli v dvorano, med njimi voditelji raznih bivših političnih strank, ki so soglasno izjavili, da tudi oni hočejo slediti dobrovoljski organizaciji, ki naj bi bila predstavnica našega Prekmurja, v katero imajo polno zaupanje. V dokaz za svoje besede so izjavili, da bodo delovali za čim večjo udeležbo pri politvah. Obenem so tudi odločno obsodili politiko raznih državnih škodljivcev.

NAŠI NA TUJEM

AMERIŠKO PISMO.

Vročina v Ameriki. — Pittsburgh izgublja industrijo. — Priprave za dovoljenje izdelovanja 2% odstotnega piva. — Reševanje gospodarskih težav.

Pittsburgh, oktobra.

Po dolgem presledku se zopet oglašam. Da ne pišem več tako pogosto, pa ni vzrok lenoba. Sedaj, ko vladajo tako silne gospodarske težave po vsem svetu, se mora človek pri vseh izdatkih precej omejiti. Tu nam je lahko za zgled zet

angleškega kralja, ki premore več milijonov dolarjev. Pa je vendar odpovedal lov na svojem posestvu za prihodnjo zimo, češ, da so preveliki izdatki.

Res mi je vroče, pa ne toliko od skrbi, kaj bi zapisal, nego zaradi tega, ker imamo res zelo toplo vreme. Skoro ves pretekli mesec in že četrtno oktobra smo imeli skozi bolj vroče kakor včasih sredi poletja. Ta vročina pa povzroča, da je grozdje na trgu dosti cenejše. Trgovci se bojijo, da se jim bo v toplem vremenu grozdje pokvarilo. To ceneno grozdje pride iz države New Yorka, dočim ima kalifornijsko še zmeraj visoko ceno.

Vremenske neizgode nam v tej dolini solz zmeraj rade nagajajo. Na enem kraju žgoča suša, na drugem hude povodnje. Lani je bila velika suša v Zedinjenih državah, letos je pa enaka bolezen obiskala nekatere pokrajine v Evropi. Dočim je letos tam pri vas v domovini suša uničevala poljske pridelke, je nam v Ameriki dež pridno pojil zemljo. Sedaj imamo toliko cenenega raznovrstnega sadja, kakor ga že davno v Ameriki ni bilo.

Pittsburgh, ta naš stari tako zvani «Smoke City» (zakajeno mesto), ni več v pravem pomenu besede vreden tega imena, ker ni nič več zakajeno. To nekdanje veliko središče jeklarske industrije ni niti od daleč več podobno onemu pred petnajstimi leti. Takrat so še stale tovarne za raznovrstne proizvode vzdolž obeh rek, ki tečeta skozi mesto. Če je takrat mož postave videl na ulici človeka brez dela, ga je takoj spodil v tovarno. Sedaj so pa večino teh tovarn razdrli in mnoge izselili v državo Ohio, West-Virginijo ali pa na veliko razdaljo izven mesta na deželo. Nekaj tovarn, ki so še ostale na starih mestih, skoro nič ali le malo obratuje.

Sedaj zboruje v Vancouveru v Kanadi letna konvencija Ameriške delavske federacije, ki je sprejela predlog glede postavnega izdelovanja piva, ki bo imel dva in tri četrto odstotka alkohola. Dotični predlog bo predložen bodočemu kongresu že v prvi seji. Če bo kongres (poslanska zbornica) predlog sprejel, bo imela sama država na milijone dolarjev več letnih dohodkov, dočim izdaja sedaj ogromne vsote za suhaške agente. Zraven pa bo dobilo več kakor tri milijone sedaj brezposelnih delavcev delo in zaslužek. Dalje zahtevajo, naj predsednik Hoover takoj skliče gospodarsko konferenco, katere naj bi se udeležili zastopniki dela in kapitala. Svrha konference bi bila, ugotoviti, kako naj se pravilno razvrsti in razdeli možnosti za delo in za zaslužek. Uvedel naj bi se petdnevni delovni teden v javnem in privatnem gospodarstvu. Zaposlitev mladoletnih je treba takoj odpraviti in urediti razliko med proizvodnjo in prodajo.

Predsednik federacije William Green zahteva, naj imajo delavci večji delež pri bogastvu, ki ga kopičijo kapitalistom. Po njegovem mnenju preostajata le dve poti: plače je treba zvišati delavstvu ali pa zvišati davke delodajalcem.

Skoro bi pozabil nekaj omeniti. Moj prijatelj in naročnik «Domovine», Kurnikov Lojze, je res naš pravi kranjski ptič. Čeprav je že nekaj let oženjen, ima še vedno veselje do harmonike. Zraven kranjskega meha pa ima še «pianoakordin», s katerim poseka že marsikatero Italijana. Pogosto dobiva tudi od tujerodcev, da jih pride razveseljevati pri ženitovanjih in različnih veseljah. Škoda le, da nas deli velika luža, sicer bi ga poslal na Ljubljanski velesejem, da bi tudi tam slišali njegovo umetnost. Vem, da bi ga njegovi Rovišanje od Krškega prav radi prišli poslušati. Zanj bi bila največja nagrada to, da bi se še enkrat mogel razveseliti v svoji domovini.

Vsem Martinetom kakor tudi njihovim čestilcem dober tek pri slavnostnem godovanju dne 11. novembra, tebi, ljuba «Domovina», pa dobrih in zvestih naročnikov! Nikolaj S k u b e.

Lepa prireditev naših rojakov v Holthausenu (Nemčija). Pišejo nam: Kot naročniki «Domovine» se hočemo tudi mi oglasiti v naši ljubi «Domovini», ki jo zelo radi beremo. Naše Dru-

štvo sv. Barbare v Herne-Holthausenu je priredilo nedavno trgatvev grozdja s plesom v gostilni pri Ellinghausu v Holthausenu. Udeležila so se prireditve razna slovenska društva, tako da je bila dvorana polna rojakov. Zapeli smo si tudi nekaj naših pesmi. Predvsem pa nas je zabavala godba, zlasti harmonika g. Kužnika, rojaka iz Mirne peči na Dolenskem. Društvo sv. Barbare, ki je bilo ustanovljeno leta 1909., dobro napreduje, čeprav živimo sedaj v slabih časih zaradi silne gospodarske krize v Nemčiji. Zahvaljujemo se na tem mestu našem predsedniku, g. Martinu Repovšu, rojaku iz Koprivnika, za njegovo neumorno društveno delo. Ustanovitelji društva so gg. Dolinšek, Jazbinšek, Boštjančič, Bevc, Hrovat, Vidmar, Sever, Vavhnik, Ulčar, Mohar, Copar, Mlekuš, Orožen, Pec, Vodušek, Vozelj, Belaj, Klevišer in Zmesič.

Jugoslovensko delavsko podporno društvo «Edinost» v Freyming-Merlebachu (Francija) poziva jugoslovenske rojake iz vse Severne Francije, naj se udeležijo slavnosti narodnega praznika. Prireditve bo v nedeljo 29. novembra v Freymingu v prostorih g. Sušca. Vabljeni so organizirani in neorganizirani rojaki. Program bo objavljen pravočasno.

Iz Roinvilleja (Francija) nam pišejo: Kakor čitamo, se najdejo v naši domovini še ljudje, ki mislijo, da se cedita v Franciji za delavca med in mleko. Temu pa ni tako. Tudi pisec tega dopisa je šel za vsakdanjim kruhom v Francijo in podpisal z agentom pogodbo za eno leto. Trije meseci so minili, odkar sem tukaj zaposlen, pa kar ne vem, kako bom mogel prebiti še ostalih devet mesecev, da si poiščem potem drugega gospodarja. Zadnji čas so nam prikrajšali porcije kruha tako, da je dobivalo dvanaest delavcev dva kilograma kruha za večerjo. Pritožili smo se in izjavili, da ne bomo mogli delati pri taki hrani in so nam zaenkrat povečali porcije. V tukajšnjem podjetju delamo dva Jugoslovenci, osem Poljakov in pa šest Francozov. V teh stiskah se prav radi spominjamo ljube domovine, kjer je za pridne roke še povsod dovolj kruha.

ŽENSKI VESTNIK

Vrt v oktobru

Ker je letos na mnogih krajih prizanesla slana cvetlicam, so se v lepi, solnčni in topli jeseni še enkrat bujno razcvetele in nas razveseljevale z barvami dalij, gladijole in astre. Še enkrat so se razcvetele vrtnice in nageljni. Vendar se bliža zima in misliti je treba na prezimovanje nekatereh cvetlic, posebno gomoljnic.

Gomolje gladijol moramo izkopati, po vrstah razvrščene zložiti v škatle in posušiti, da nam ne bi začele gniti. Gomolje georgin ali dalij moramo takisto izkopati, porezati stebila in otrebiti zemlje, nato jih posušimo na zraku, da suhe spravimo v kleti ali rastlinjake. Ta dela pa je treba opraviti o suhem vremenu, ker so tedaj gomolji suhi in se hitreje popolnoma posušijo.

Pa tudi vrtnice bo treba pripraviti za zimo. Poskrbeti je treba smrečja, da jih bomo takoj, ko nastopi mraz, lahko pokrili in zavarovali. Visokodebelne vrtnice pripognemo k tlom in jih s kljukami pripnemo v zemljo, nizke vrste pa zasujemo kar z zemljo, po vrhu pa položimo še malo smrečja.

Da pa ohranimo jesenske (šabo) nageljne še nekaj časa, jih presadimo v cvetlične lonce in postavimo v zaprte prostore, ki pa jih moramo redno zračiti, da dobivajo nageljni dosti svežega zraka. Tako nas bodo še dolgo razveseljevali z lepim cvetom in vonjem; če je zadosti popja, tja do božiča.

Kljub topli jeseni pa so ponekod zaostale kizanteme. Popje je še dokaj dobro in ne kaže, da se bo kmalu razcvetelo. Če si jih pa presadimo v cvetlične lonce in postavimo v zaščitene prostore, na primer ob lesene stene ali ograje, nam bodo prej cvelele kakor na prostem.

Za kuhinjo

Jetna klobasa. Svinjska jetra popari, nato jih vzemi iz kroga in pretlači skozi sito. 14 dek slanice nareži na kocke. Pol kile mehko kuhane svinjske glave drobno sesekljaj. To vse skupaj v skledi dobro zmešaj, nato malo osoli, popopraj, sesekljaj še eno drobno čebulo in jo primešaj. S to zmesjo napolni oprano in čisto svinjsko brevo, zaveži na obeh koncih, potem klobaso kuhaj pol ure. Pol ure naj vre. Kubano in mrzlo nareži na tenke kose in jo daj za večerjo ali pa tudi k čaju s kruhom na mizo.

Omleta s spenjeno smetano. Mešaj štiri rumenjake in štiri žlice sladkorja, da se speni, nato primešaj tri žlice moke in sneg treh beljakov. Zgornjo dobro namaži s sirovim maslom, jo posuj z moko, zlij vanjo testo in speci. Od te količine testa napravi tri omlete. Ko so vse tri omlete pečene in hladne, jih pomaži s stepeno sladko smetano in daj kot močnato jed na mizo.

Ocvrti krompirjevi emoki. Skuhaj pet krompirjev, še vroče olup in pretlači skozi sito v skledo, primešaj sedem dek sirovega masla, en rumenjake, pol žlice moke, sneg enega beljaka in malo sesekljane zelenega peteršilja. Vse skupaj dobro utepi. Zajemaj z mastno žlico majhne emoke, jih pokladaj na vročo mast in jih zlatorumeno ocvrti.

Mozgovni emoki. Pet dek mozga dobro mešaj, primešaj dva rumenjaka, malo naribane limonove lupinice, soli, dobro žlico mleka in toliko drobtin, da dobiš gosto testo, da lahko napraviš majhne emoke. Testo naj bo gosto kakor testo za kruhove emoke. Cmočke zakuhaj na goveji juhi. Vro naj deset minut, da so kuhani. Ti emoki dajo juhi zelo dober okus.

Praktični nasveti

Snaženje šip na oknih je znatno olajšano, ako jih večkrat obrišemo s časopisnim papirjem, ki odstrani ves prah in drugo nesnago. Tako si prihranimo prepogosto naporno umivanje šip z vodo in imamo šipe vedno čiste. Ako moramo pa zelo zanamnjene šipe umiti, tedaj storimo to mnogo lažje, če jih umijemo najprej s kisom, nato izplaknemo z vodo in naposled s čisto suho krpo, ki ne pušča vlaken, do suhega zbrisemo.

ZANIMIVOSTI

× **Matuška je priznal vse svoje zločine.** Dunajski trgovec Matuška, o katerem smo pisali, da je bil aretiran zaradi suma strašnega atentata na brzi vlak v Bia-Torbagyu na Madžarskem, je ta svoj zločin priznal. Obenem je izjavil, da sta tudi atentata na vlaka pri Jüterborgu in Ansbachu njegovo delo in da je nameraval izvršiti še več takih atentatov. Matuška očitno ni izvršil teh zločinov iz kakršnih političnih namenov, nego le zaradi svojih nenaravnih zločinskih nagnenj.

× **Na svetu je 16 in pol milijona ljudi brez zasluzka.** Upravni svet mednarodnega urada za delo v Zenevi se je te dni sestal k 55. zasedanju, na katerem se je bavil z mednarodnim vprašanjem brezposelnosti in o obrambnih sredstvih proti njej. Znani so podatki o stanju brezposelnosti v štirinajstih evropskih državah, v Kanadi, Novi Zelandiji in Zedinjenih državah. Od avgusta meseca lanskega leta je poskočilo število brezposelnih od 11 milijonov na 16 milijonov in pol. Upoštevati pa je treba, da so številke navedenih držav uradne in da je torej število brezposelnih neprimerno večje.

× **Največje mesto na svetu** Statistični urad v Zedinjenih državah poroča, da ima po najnovejšem ljudskem štetju New York s svojimi predmestji vred 10.900.000 prebivalcev.

× **Mustače so zopet v modi.** Minilo nedeljo so zborovali brivci na Dunaju. Poleg običajnih poročil in tekem v česanju in pletenju las so se

gospodje mojstri pogovarjali tudi o najnovejših modnih frizurah za gospode ter ugotovili, da si dá skoro že več moških svoje lase trajno kodrati kakor žensk. Ugotovilo se je, da prihajajo v modo tudi zopet mustače.

× **Z revolverjem mu je rešil življenje.** V Budimpešti je skočil z nekega mostu v Donavo neki 19letni brivski pomočnik zaradi nesrečne ljubezni. Ta prizor pa je gledal neki človek, ki je hitro potegnil revolver iz žepa in ga naperil na pomočnika v vodi z besedami: «Plavaj ven ali pa te ustrelim!» Pomočnik je imel pred strelom tak strah, da je hitro pozabil na svojo nesrečno ljubezen in splaval na breg.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Cenena sreča.

Plašni Boltežar je prinesel vaški lepotici Kunigundi lep šopek.

«O, kako je lep», je mečila Kunigunda in pritisnila Boltežarju na usta vroč poljub.

Boltežar je kar zazijal in nato hotel oditi.

«Ali si razžaljen?» ga je vprašala Kunigunda.

«Ne, ne, grem samo še po en šopek.»

Nič čudnega.

Janez Gobeždé iz Onegave vasi in njegova boljša zakonska polovica se peljeta na koleslju v Ljubljano. Toda, glej vruga, ali ti ne pribrenči izza ovinka divji avtomobil tako naglo, da se celo pohlevna kobila splaši in da se koleselj in Janez in Katra zvrnejo v občestni jarek.

«Frdamani motovili!» kolne Janez.

«Kako to, da se celo star konj tako boji motovila?» se čudi mati Gobeždela.

«Kako bi se ne bal prekletega hudiča», se jezi oče Gobeždé. «Konj vidi, da motovila ne vleče ne konj ne vol in ne krava, pa se splaši. Ali bi se ti ne ustrašila, če bi videla, da ti gredo nasproti prazne hlače brez dedca?»

A tako.

Komisar: «Stražnik, zakaj ste privedli tega moža na stražnico?»

Stražnik: «Pijan je.»

Komisar: «Kje ste ga pa dobili?»

Stražnik: «Stal je pred nekim spomenikom in se tepel s svojo ženo.»

Komisar: «To vendar še ni dokaz, da je pijan.»

Stražnik: «Kako ne, saj njegove žene ni bilo poleg...»

Miha v mestu.

Miha Zimzelen pride prvič v Ljubljano, zavije v gostilno in vpraša natakarja: «Kaj imate dobrega za želodec?»

«Imam žabja bedra, kokošja jetra, telečje močgane in volovske noge», odvrne natakar.

«Jehata, vi ste pa čuden svetnik», zakliče Miha in ves prestrašen pobegne iz gostilne.

Zahvala

Prvi jugoslovanski kmetijski podporni zadrugi proti škodam pri živinoreji.

Podpisani Šebenik Anton se s tem najiskrenejše zahvaljujem za prejem zneska Din 249250, izplačanega mi ob priliki pogina gospodarske živine, ki je bila komaj en mesec zavarovana pri Prvi jugoslovanski kmetijski podporni zadrugi proti škodam pri živinoreji, r. z. z. o. z. v Ljubljani, Borštnikov trg št. 3/I.

Dolžnost mi velevala, da vsakomur spredaj omenjeno zadrugo, ki v redu in vestno vrši svoje posle, najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Šebenik Anton s. r.

V Ljubljani, dne 12. oktobra 1931.

Suknje in obleke

kupite dobro in poceni
v tovarni oblek

STERMECKI

Celje št. 97

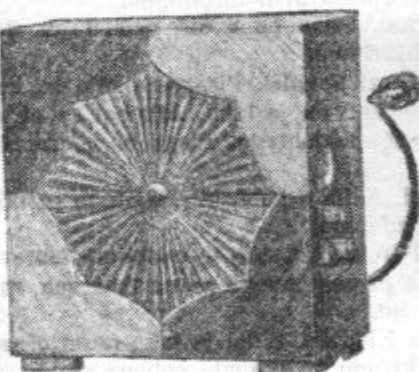
IZ TOVARNE DIREKTNO
NA TELO
TO JE POCENI, NAJ
VSI VEDO

Novi, veliki, ilustrirani cenik
in vzorci zastoj!

Pozor!

Pozor!

RADIO

Oglejte si naše RADIO aparate z vdelanim močnim zvočnikom, s priključkom na mrežo, za izmenični tok 110, 125, 150, 220 volt in enakosmerni tok 150 volt. Omare iz ameriškega orehovega lesa, zelo lepo izdelani in prvovrstna kvaliteta.

2ceveni aparat kompl.	Din 1.380.—
3ceveni aparat kompl.	Din 1.980.—
4ceveni aparat kompl.	Din 3.300.—

Ugodni plačilni pogoji.

H. SUTTNER

LJUBLJANA,

Dunajska cesta 1a/II.

Svinje.

Mestni otrok opazi na deželi, kako se svinje valjajo v blatu. Brž vpraša: «Mamica, kakšne živali so to?»

Mamica: «Svinje.»

Sinko: «Kako se pa imenujejo takrat, kadar jih okopljejo?»

Odmev.

Jožek: «Očka, povejte mi, čemu pravimo odmev.»

Oče: «Odmev pravimo tistemu, kar vzame naši manici zadnjo besedo...»

Rata**Z a j e s e n****Rata****169.-**

Vrsta 2845-11

249.-

Vrsta 9637-21

199.-

Vrsta 1977-22

Moderni jesenski čevlji za izprehode. Imamo jih črne in rjave. Iz laka in z različnimi kombinacijami za Din 199.—.

Polšiljasta oblika moških polčevljev. Pripravni za vsakdanjo nošo, praktični pa za jesen, ker se lahko nosijo z gamašami in dobro nado-meščajo visoke čevlje.

Čevlji z močnim gumastim podplatom za štrpaci. Ti čevlji so vsekako potrebni tistim, ki mnogo hodijo ob vsakem vremenu.

Ne mara plačevati poštne.

Jaka: «Danes sem dobil pismo od brata iz Amerike. Prvič po dvajsetih letih.»

Miha: «In kaj piše?»

Jaka: «Nimam pojma! Pisma nisem sprejel, ker ni bilo nobene znamke na njem.»

Ne sebi v škodo.

Urar: «Te ure prodajam po nakupni ceni.»

Matiija: «To se vam vendar ne izplača.»

Urar: «O pač, saj zaslužim pri popraviljanju...»

Listnica uredništva

Bistrica pri Rušah. Res so stroji vzeli številnim delavcem kruh. Vprašanje odnosa delavca do stroja je najvažnejše vprašanje svetovnega gospodarstva. Za naše malo gospodarstvo zaenkrat ta zadeva ni tako obupna.

Novi kot. Slika bo v eni prihodnjih številkih gotovo objavljena.

Stržiše pri Sevnici. Pisano je bilo le, kar se je zgodilo. Zal, da je tako. Alkohol še ni storil nikdar ničesar dobrega. Pisca ne moremo povadati.

Šalovec. Slike o gasilskih vajah so za objavo premalo izdelane.

Veliki Dolenci. Takih in podobnih fantovskih dogodbo se pripeti mnogo po naših vaseh, za objavo pa niso.

Velika Kladuša. Slika je tako nerazločna, da bi se na klišeju ne poznala nobena oseba.

Zitečka vas. Slika je bila premalo jasna.

MALI OGLASI

Kupi se preprosta hišica z vrtilcem, ki bi bila oddaljena okoli ene ure od Ljubljane ali od Celja in bi ji bila cena do 12.000 Din. — Ponudbe sprejema oglasni oddelek «Domovine» pod značko «Izseljenec». 357

Trgovinskega vajenca s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev sprejme Metod Senčar, trgovec v Ljutomeru. 362

Šoferska šola Gojko Pipenbacher, Ljubljana, Gosposvetska cesta šte. 12. Zahtevajte informacijel 276

500 dinarjev na teden plačamo 305 zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor.

Prodaj svoje posestvo v izmeri 6 oratv — lep sadonosnik, njive, hiša in hlevi v dobrem stanju in z opeko kriti — 15 minut oddaljeno od tuga in ležeče ob glavni cesti. S posestvom vred prodam tudi premičnine, vse skupaj za 70.000 Din. Janez Šgallin, Trate, pošta Marija Snežna. 369

OBJAVA.

S tem naznanjam cenjenemu občinstvu, da moja tvrdka ni več v Ljubljani, Slomškova ulica št. 2, ampak da se nahaja od danes v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Cenjenemu občinstvu se najtopleje priporočam za nadaljnja naročila.

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1931.

Trgovinska agentura in komisijska trgovina za povečanje vseh vrst slik
NIKO SIMONIČ
v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu kako se žival prisili da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poskodovanju rogov, poškodbikopita in zakovanju, pri prisku med parkiji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, nape-njanju goved in ovac, pri tujih pred-metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3

Najnovejša dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Glasbila za vse!

Violine od Din 68—
Gitare od Din 169—
Trompete od Din 480—
Harmonike od Din 63—
Kromatične in klavirske harmo-nike, vsi jazz-instrumenti.

Zahteva, te veliki brezplačni

CENIK od na, večje in najcenejše odpr. tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk sviranju. Navodila v ceniku.

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?**Ure, zlatnino in srebrnino**

prodaja poceni in dobro tvrdka

H. Suttner
Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4.

Tvrdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5